

Nyírády Adrienn¹, Horváth Miklós², Ludescher Melinda³,
Pári András⁴, Uhljár Péter⁵, Dusa Ágnes⁶

A családi adókedvezmény országos kihasználtsága KSH- és NAV- adatok alapján

¹Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), szakpolitikai elemző

²Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), kutató-elemző; Levelező szerző: Horváth Miklós horvath.miklos@koppmariaintezet.hu

³Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), kutató-elemző

⁴Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), tudományos elnökhelyettes; Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE), egyetemi tanársegéd

⁵Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), kutató-elemző; Budapesti Corvinus Egyetem (BCE)

Nemzetközi Kapcsolatok és Politikatudomány Doktori Iskola, PhD hallgató

⁶Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS), kutató-elemző; Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola

DOI-hivatkozás: <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2025.1-2.8>

Betekintő

A tanulmány a KSH és a NAV adatai alapján elemzi a családi adókedvezmény igénybevételét és arányát a jövedelemhez képest különböző társadalmi csoportokban, illetve vármegyei bontásban 2013 és 2023 között. A vizsgált időszak alatt a havi bruttó átlagkereset az ország egész területén több mint kétszeresére nőtt, míg az érvényesített családi adókedvezmény összege csak másfélszeresére. A családi adókedvezmény átlagos aránya az egy adózóra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem összegéhez képest 14%-ról 9,2%-ra csökkent. A jövedelmi decilisek alapján a családi adókedvezményt érvényesítők közel fele (48,2%-a) az 1–3. decilisbe – vagyis az alacsonyabb jövedelmi helyzetbe – tartozott. A kétgyermekes családok használták fel a családi adókedvezmény összegének legnagyobb részét, viszont az igénylők között az egy gyermeket nevelők voltak a legtöbben. 2023-ban az összevont adóalapba tartozó jövedelmek összegéhez viszonyítva a családi adókedvezmény aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg (9,8%), Bács-Kiskun (9,3%) és Hajdú-Bihar (9,1%) vármegyékben volt a legmagasabb, míg Budapesten (5,4%), Vas vármegyében (7,9%) és Komárom-Esztergom vármegyében (7,8%) a legalacsonyabb mértékű.

Bevezetés

A családi adókedvezmény adatainak értelmezése kapcsán fontos kiemelni a kiinduló helyzetet, azaz azt, hogy 2011-ben jelentős átalakuláson ment keresztül a hazai adókedvezmények rendszere, mikor a kormány jelentős mértékű általános családi adókedvezményt vezetett be, amely aztán 2014-ben még további járulékkedvezményekkel bővült. A jelenlegi állapot szerint a családi adókedvezmény havonta egy gyermek esetén 10 000, két gyermek esetén 20 000, három vagy több gyermeknél 33 000 forinttal csökkenti a fizetendő adó összegét gyermekenként. A 2011. január 1-től bevezetett új családi adórendszernek lényegi hozzáállása az, hogy a munkán alapul, másfelől pedig a gyermeket nevelő családot egységként veszi figyelembe. Ekkortól a családi adókedvezmény jövedelemtől, gyermekszámtól függetlenül mindenkit megillet, tehát kiterjesztették azt az egy- és kétgyermekes családokra is, és az összegét megemelték

a gyermekek számától függően (Varga et al. 2020). 2014-től pedig a gyermekes családok már nemcsak a személyi jövedelemadóból, hanem a járulékokból, a nyugdíjjárulékból és az egészségbiztosítási járulékból is érvényesíthetik a gyermekek után járó adókedvezményt. Ez az intézkedés kifejezetten az alacsonyabb jövedelmű, két-, három- vagy többgyermekes családoknak jelentett segítséget. Azóta a munkához kötött adókedvezmények folyamatosan új célcsoportokat céloztak meg, és sok esetben a teljes személyijövedelemadó-mentesség lehetősége is rendelkezésre áll: 2020. január 1-től a négy vagy többgyermekes anyák, 2022. január 1-től a 25 év alatti fiatalok, 2023. január 1-től pedig a 30 év alatti anyák kapták meg az szja-mentességet. Ezen intézkedések alapvetően megváltoztatták a hazai adózási, munkavállalási és családpolitikai környezetet, és a családok gazdasági terveibe és számításába is beépültek: más-más stratégiát követnek

a családok a családi adókedvezmény érvényesítése során, elsősorban a gyermekek száma szerint (Szabóné Bonifert 2023).

Bár a családi adókedvezmény rendszerét kritizálták amiatt, hogy a magasabb jövedelműeknek kedvez, és a felső jövedelmi decilisek aránytalanul nagymértékben részesednek a családi adókedvezmény teljes összegéből (Krekó et al. 2022), Székely és Agócs viszont adózási adatok elemzése során azt mutatta ki, hogy a szegényebb decilisekben is nagyarányú jövedelmi többletet jelentettek a családokat segítő adópolitikai intézkedések (Székely–Agócs 2023). György László és munkatársai pedig azt állapították meg, hogy a családpolitikai kedvezmények és az adópolitikai intézkedések (köztük a családi adókedvezmény) elsősorban a gyermeket vállaló háztartásokat segítik, de összességében a középosztály bővülését is támogatták (György et al. 2024). Egy fontos családpolitikai intézkedés bevezetését is tervezik a következő időszakban: a háromgyermekes anyák már 2025 októberétől, a 40 év alatti kétgyermekes anyák pedig jövő év januárjától adómentességet élvezhetnek.¹

A munkaalapú családpolitika, különösen a családi típusú adózás bevezetése mögött komoly demográfiai és gazdasági érvek állnak. A szakpolitika alapvető hozzáállása az, hogy az állam nem vonja el a családoktól a gyermekneveléshez és gondozáshoz szükséges jövedelmet, hanem otthagyja, ahol azt megkeresték. Így akik vállalják a gyermeknevelés többletterhét, azok anyagilag nem kerülnek hátrányos helyzetbe. Ez a megközelítés hozzájárult a családpolitika és a gazdaságpolitika összhangjához, amely nemcsak demográfiai, hanem gazdasági fejlődést is hozott az ország számára. A családi típusú adózás és az egykulcsos adó együtt arra ösztönzi az állampolgárokat, hogy aktív munkavállalás mellett bátran vállaljanak gyermeket, hiszen ez nem a kereset csökkenését, hanem növekedését jelenti (Székely–Agócs 2023). A 2011-ben az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság által megállapított, sikeresnek tekinthető családtámogatási politika kritériumait – ilyen például a munka és a családi élet összeegyeztetését lehetővé tevő intézkedések bevezetése vagy a nagycsaládok különleges helyzetének

figyelembevétele – a magyar családpolitikai intézkedések teljesítik (Nagy et al. 2021).

A tanulmány célja, hogy bemutassa a magyar családpolitika egyik legfontosabb intézkedését, a családi adókedvezményt, annak változásait és jelenlegi helyzetét. Az adókedvezmények bevezetése alapvetően jelentős támogatást nyújt a gyermekes családoknak, mindamellett feltételezhető, hogy az emelkedő jövedelmekhez képest ezen támogatások reálértéke az idő előrehaladtával csökken. A kutatás egyik legfőbb fókusza erre a feltevésre, illetve a feltevés igazolására vagy megcáfolására irányul. Leíró statisztikát alkalmaztunk, a 2010-es évtized első felétől datálható idősoros, valamint a legfrissebb, 2023-ra már elérhető adatokra támaszkodó keresztmetszeti megközelítéssel. Utóbbit kiegészítettük vármegyei léptékű regionális összevetéssel is. Az elemzést a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján készítettük.

Szakirodalmi áttekintés

A családi adókedvezmények ismertsége

A Századvég Kutatóközpont 2016 óta méri a családi adókedvezmény társadalmi ismertségét. Jellemzően már az egy-egy intézkedés bejelentése utáni legelső mérések magas ismertséget jeleztek. Kutatásaik során a központ munkatársai rendszeresen figyelték azt is, hogy a magyarok mit gondolnak a családi adókedvezmény demográfiai hatásáról. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az látszik, hogy 2016 és 2018 között 66%-ra nőtt azok aránya, akik szerint az adókedvezménynek lehetnek pozitív demográfiai hatásai. A 2020-as években ez az érték szintén magas volt, 47–62% között mozgott (Gyorgyovich 2022).

A családtámogatások ismertségének kérdése különösen érdekes azokban a korosztályokban, akik a gyermekvállalás előtt állnak, vagy épp elkezdték a gyermekvállalást. A nagymintás ifjúságkutatás-sorozat (Székely 2024) 2020-as felvételi hullámából az derült ki, hogy a családalapítást és gyermekvállalást segítő, ösztönző támogatások többé-kevésbé ismertek a 15–29 évesek között is. Körükben

¹ A 2025. évi XIV. törvény a két gyermeket nevelő anyák kedvezményéről, illetve a 2025. évi XV. törvény a három gyermeket nevelő anyák kedvezményéről.

a legismertebb támogatás a családi otthonteremtési kedvezmény (csok) volt ekkor, amelyet a válaszadók 83%-a ismert, a babaváró támogatást 72%-uk említette, de a családi adó- és járulékkedvezményt is sokan ismerték (68%). A felmérés érdekes eredménye még, hogy azoknak a válaszadó fiataloknak az esetében, akiknek már van legalább egy gyermeke, a szociális ellátások és az adókedvezmények jobban befolyásolják a további gyermek vállalását (Székely 2021).

Nyírády és munkatársai szintén nagymintás (15 005 fős, magyarországi népességre vonatkoztatva nem, kor, iskolai végzettség, településtípus és régió szerint reprezentatív) felméréssel, valamint kvalitatív módon, fókuszcsoporthozos interjúk segítségével is megvizsgálták a családok támogatásának módjaival kapcsolatos ismereteket, attitűdöket. Ezek az adatok is megerősítették, hogy a családi adókedvezmény a legismertebb támogatási forma: a válaszadók 86,1%-a ismerte, 80,1%-a hasznosnak tartja, és 25,5%-a igénybe is vette a lekérdezéskor vagy valamikor élete során. A fókuszcsoporthozos interjúkat kifejezetten kisgyermekes (6 évnél fiatalabb gyermeket nevelő) szülőkkel készítették, közöttük a legtöbben azokat a támogatási formákat ismerték, amelyeket a saját gyermekük után kapnak, köztük a családi adókedvezményt (Nyírády et al. 2023).

A családi adókedvezmény preferenciája a család-támogatási intézkedések tükrében

Bocz és munkatársai (2021) a 18 év feletti magyar népesség településtípusra, nemre, életkorra, iskolai végzettségre reprezentatív felmérésen alapuló elemzése alapján első látásra úgy tűnik, hogy a családi pótlék támogatottsága magasabb a családi adókedvezményhez képest. Azonban az elemzők felhívják a figyelmet arra, hogy a kép sokkal árnyaltabb, sőt, több összehasonlításban a családi adókedvezmény támogatottsága nagyobb. Például a megkérdezettek csaknem háromnegyede (72,6%) ugyanolyan fontosnak ítélte a kétféle támogatást

egy gyermekes család havi költségvetésében, ám míg a válaszadók 12,4%-a családi adókedvezményt ítélte fontosabbnak, addig a családi pótlékot 10,5%-uk jelölte meg első helyen. Bár a családi pótlék összegének emelését tartották a válaszadók fontosabbnak, az is látszik, hogy a két támogatási formát egyaránt fontosnak tartják, és nem igazán választják szét őket, ám amennyiben csak ezt a két támogatási formát kell rangsorolni, akkor a családi adókedvezményt sorolják előrébb. A kutatások azt is kimutatták, hogy a családi adókedvezményt preferáló válaszadók inkább a férfiak, a 30–59 évesek, valamint a magasabb iskolai végzettségűek. Lakóhely szerint erősen preferálják a családi adókedvezményt az Észak-Magyarországon, a Közép-Dunántúlon és a Közép-Magyarországon élők, a gazdaságilag aktívak, azok, akiknek a családjaikban a háztartás jövedelme átlagos vagy annál nagyobb, családi háttérüket tekintve pedig azok, akik házasság és jellemzően legfeljebb egy gyermekük van (Bocz et al. 2021).

A családi adókedvezmény megduplázásának megítélése

A családi adókedvezmény tehát a magyar családpolitikai intézkedések egy ismert és kedvelt eleme, így nem meglepő, hogy az azt érintő változásokra is figyelnek az emberek. A Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS) éppen ezért többször is vizsgálta a családi adókedvezmény megítélését, a hozzá kapcsolódó attitűdöket. Az adócsökkentési módosításokkal kapcsolatos legfrissebb, 2025 márciusi országos felmérés szerint a családi adókedvezmény megduplázásáról² a válaszadók 85%-a hallott már, 80%-uk egyet is ért a bevezetett intézkedéssel, 65%-uk jelezte, hogy személyesen érinti a családját ez a családpolitikai intézkedés, és ennél többen, 77%-uk válaszolta, hogy a családjukban segítséget jelent a családi adókedvezmény megduplázása. A válaszadók közül tízből nyolcan (77%) egyetértettek azzal is, hogy a családi adókedvezmény emelésével az egyedülálló anyák

² Ma egy gyermek után 10 000, kettő után 20 000, három után 99 000 forint családi adókedvezmény jár. 2025. július 1-től egy gyermek esetében 15 000, két gyermek esetén 30 000, három vagy több gyermek esetén pedig gyermekenként 49 500 forintba emelkedik az adókedvezmény összege. 2026. január 1-től pedig egy gyermek esetében 20 000, két gyermeknél 40 000, három vagy több gyermek esetén pedig gyermekenként 66 000 forintba növekszik az adókedvezmény mértéke. A szülők továbbra is megoszthatják egymás között a családi adókedvezményt, így a lehető legnagyobb mértékű adóengedelményben részesülhetnek. (<https://kormany.hu/hirek/megduplazzuk-a-csaladi-adokedvezmenyt>). A letöltés ideje: 2025. 05. 17.)

is jól járnak (KINCS 2025). Egy szintén a KINCS által végzett korábbi országos felmérésből is az derült ki, hogy már 2024 novemberében is a megkérdezettek 73%-a hallott a családi adókedvezmény megduplázásának tervezett, 2025-ös bevezetéséről, ugyanilyen arányban szükségesnek is tartották azt, 76%-uk pedig hasznos intézkedésnek gondolta. Az utóbbi kérdést elemezve az is megállapítható, hogy az intézkedés hasznosságának megítélése összefüggést mutat a válaszadók gyermekeinek számával: az egygyermekesek döntő többsége (76%-a) szerint is hasznos a családi adókedvezmény megduplázása, de a nagycsaládosoknál ez az arány már 90%. Az is igaz, hogy az adókedvezmény megduplázása

csak a kérdezettek fele szerint lesz pozitív hatással a jövőbeli gyermekvállalásra, de mint láttuk, a meglévő gyermekek esetében hasznosnak, szükségesnek látták a kedvezmény megemelését a magyarok (KINCS 2024a). A férfiak és a nők egyenlő arányban (86%) támogatják a családi adókedvezmény megduplázását. A fiatalok, a falun élők és az alapküvé végzettségűek körében az átlagosnál nagyobb a támogatása az emelésnek, valamint a gyermekek esetében is kifejezetten nagyarányú az egyetértés, azon belül is a legnagyobb mértékben a 18 év alatti gyermeket nevelők és nagycsaládosok közt. Mindez széleskörű társadalmi támogatottságra utal (KINCS 2024b).

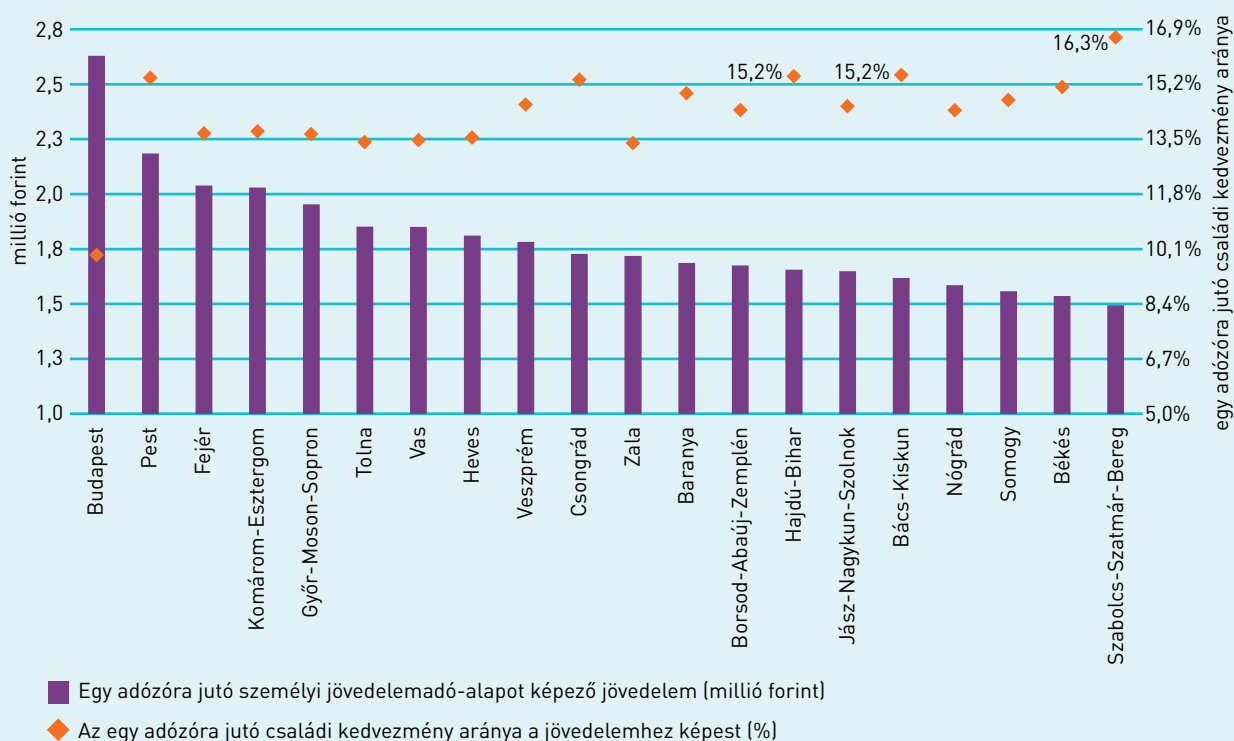
Részletes elemzés vármegyei bontásban KSH-adatok alapján

A 2013-as és 2022-es adatok összehasonlító elemzése vármegyei bontásban

Az adatokat vármegyei bontásban ismertető elemzéshez a KSH által évenként publikált *Területi*

Statistikai Évkönyvek rendelkezésre álló adatait használtuk fel 2013-ra és 2022-re vonatkozóan (1. táblázat).

1. ábra: Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2013-ban

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

2013-ban az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem országos átlaga 1,802 millió forint volt, Budapest (2,628 millió Ft), Pest vármegye (2,184 millió Ft), illetve Fejér vármegye (2,039 millió Ft) kiemelkedett, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (1,495 millió Ft), Békés vármegyében (1,537 millió Ft) és Somogy vármegyében (1,558 millió Ft) volt a legkevesebb. Ennek megfelelően az egy adózóra jutó családi kedvezmény összege egyértelműen Pest vármegyében (330 ezer Ft) volt a legmagasabb, és Nógrád (224 ezer Ft), Somogy (225 ezer Ft), illetve Zala vármegyékben (226 ezer Ft) volt a legalacsonyabb. Az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest a családi kedvezményt

2013-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg (16,3%), Hajdú-Bihar és Csongrád vármegyékben (15,2%) érvényesítették a legnagyobb arányban. Ezzel szemben a legkisebb mértékben a Budapesten (9,8%), Zala (13,1%), Tolna (13,2%), illetve Vas vármegyékben (13,2%) élő családok érvényesítették (1. ábra).

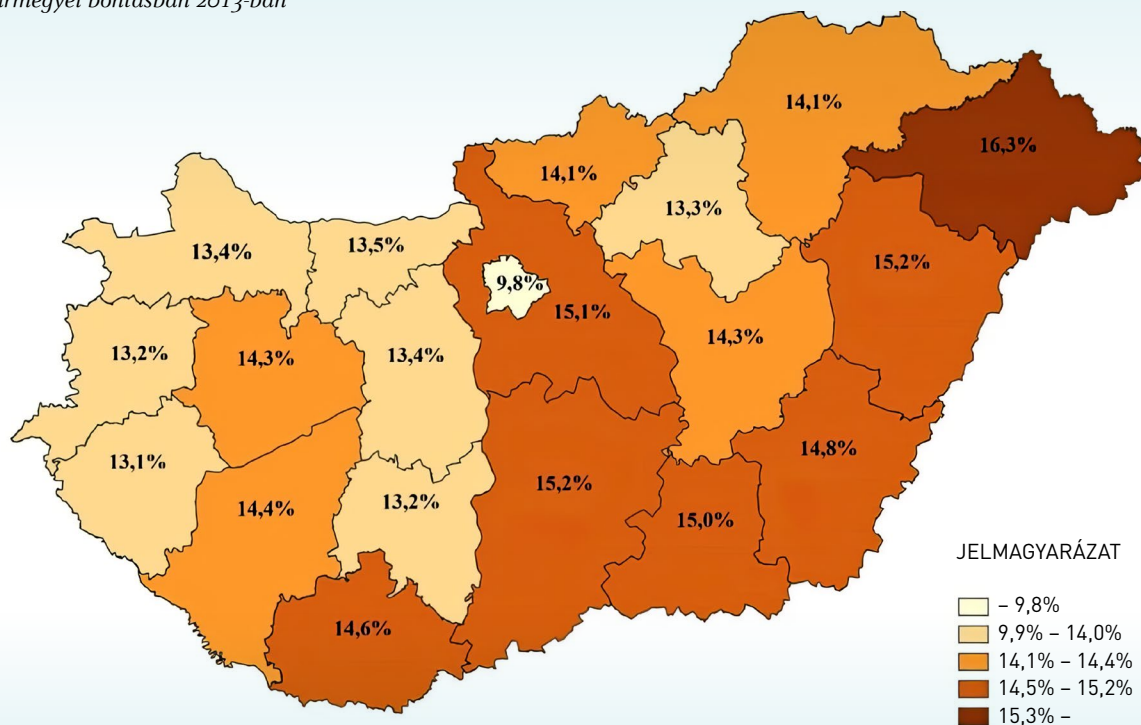
A gyermekvállalási kedvet legjobban kifejező, úgynevezett teljes termékenységi arányszám (TTA) értéke 2013-ban Borsod-Abaúj-Zemplén (1,54), Szabolcs-Szatmár-Bereg (1,49) és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyékben (1,45) volt a legmagasabb. Ezzel szemben Budapesten (1,15), Vas (1,19), illetve Zala vármegyékben (1,21) volt a legalacsonyabb (1. táblázat).

1. táblázat: A 2013-as és 2022-es helyzetkép legfontosabb adatai vármegyei bontásban

Vármegye	Egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem (millió forint)		Egy adózóra jutó családi kedvezmény (ezer forint)		Nyers élveszületési arányszám (ezer főre jutó élveszületések)		Teljes termékenységi arányszám (TTA)	
	2013	2022	2013	2022	2013	2022	2013	2022
Bács-Kiskun	1,619	3,825	246	391	8,7	9,1	1,38	1,63
Baranya	1,687	3,897	247	370	8,2	8,0	1,28	1,37
Békés	1,537	3,548	228	336	7,6	7,7	1,26	1,45
Borsod-Abaúj-Zemplén	1,676	3,816	237	367	9,8	10,9	1,54	1,88
Budapest	2,628	5,731	257	350	9,2	8,3	1,15	1,16
Csongrád-Csanád	1,728	4,047	260	384	8,1	8,6	1,22	1,39
Fejér	2,039	4,663	274	418	8,9	9,4	1,33	1,59
Győr-Moson-Sopron	1,953	4,567	262	416	8,5	9,4	1,21	1,46
Hajdú-Bihar	1,656	3,894	251	393	9,2	10,2	1,35	1,66
Heves	1,811	4,082	241	361	8,5	9,1	1,39	1,65
Jász-Nagykun-Szolnok	1,649	3,774	235	355	9,0	9,4	1,45	1,69
Komárom-Esztergom	2,030	4,706	274	406	8,8	8,9	1,32	1,49
Nógrád	1,585	3,782	224	339	8,5	9,1	1,44	1,68
Pest	2,184	4,929	330	485	9,5	9,4	1,38	1,55
Somogy	1,558	3,634	225	340	8,0	8,2	1,31	1,54
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1,495	3,456	244	364	9,9	11,0	1,49	1,85
Tolna	1,852	4,085	244	376	8,4	8,3	1,37	1,55
Vas	1,851	4,259	245	372	7,7	8,2	1,19	1,42
Veszprém	1,783	4,238	255	391	8,2	8,1	1,28	1,51
Zala	1,719	3,854	226	342	7,4	7,0	1,21	1,40
ORSZÁGOS ÁTLAG	1,802	4,139	267	378	9,0	9,2	1,34	1,55

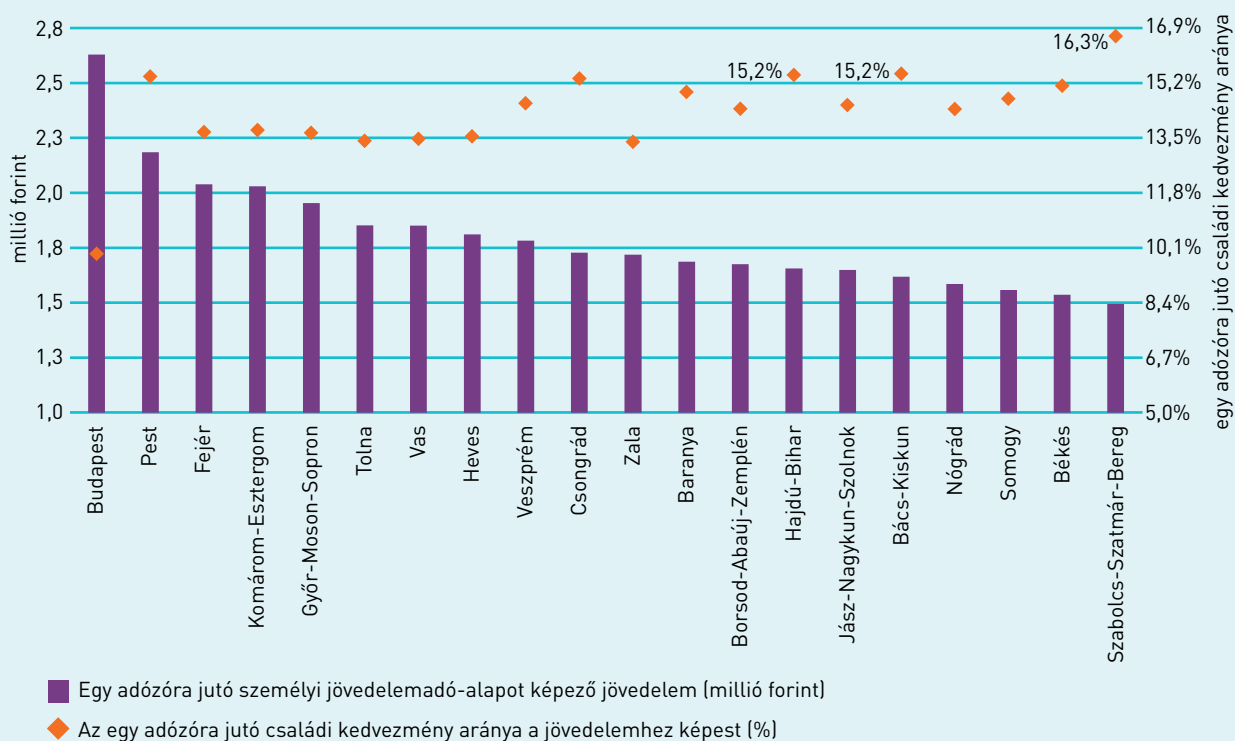
Forrás: KSH. A színskála oszloponként a legkisebb összegetől/értéktől (legvilágosabb szín) a legmagasabb összegig/értékig (legsötétebb szín) terjed.

1. térkép: Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2013-ban

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

2. ábra: Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2013-ban

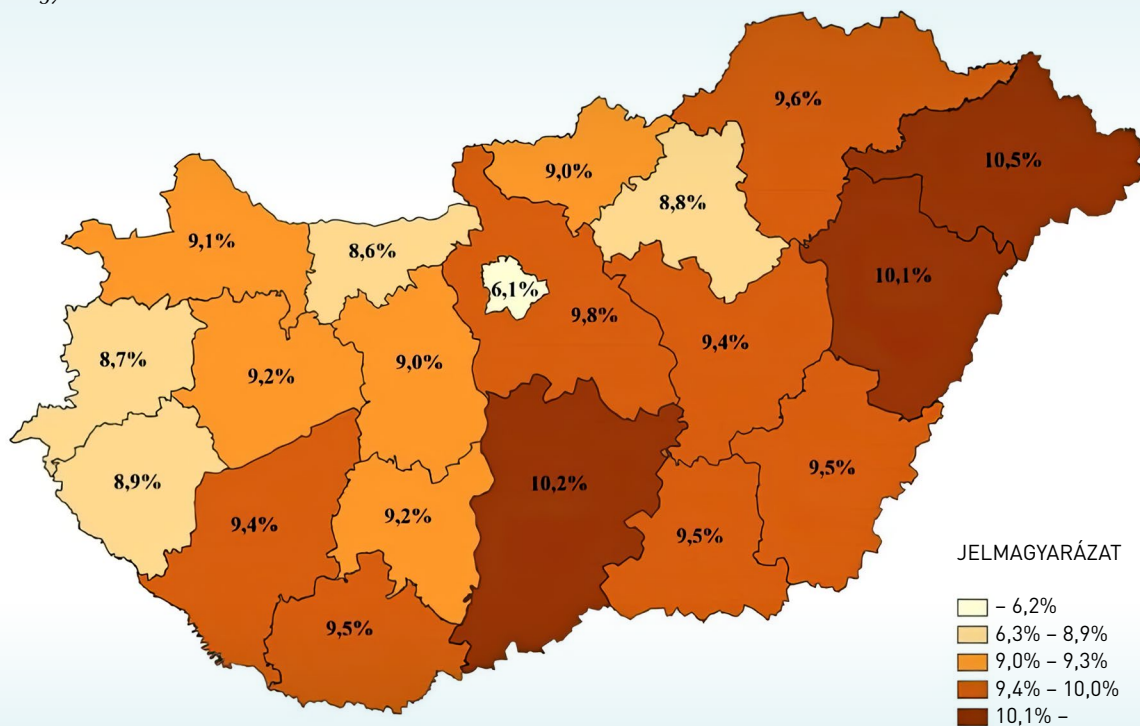
Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

2022-ben az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem országos átlaga 4,139 millió forint volt. Ez az összeg Budapesten (5,731 millió Ft), Pest (4,929 millió Ft) és Komárom-Esztergom vármegyékben (4,706 millió Ft) volt a legmagasabb, míg Szabolcs-Szatmár-Bereg (3,456 millió Ft), Békés (3,548 millió Ft) és Somogy (3,634 millió Ft) vármegyékben a legalacsonyabb (1. táblázat)

A korábbi évekhez hasonlóan a családi adókedvezmény összegszerű igénybevétele a jövedelmi helyzettől némileg eltérő területi mintázatot mutatott 2022-ben is. Ekkor a legnagyobb összegeket Pest, Fejér és Győr-Moson-Sopron vármegyékben vették igénybe, évi több mint 400 ezer forintot. Míg

Békés, Nógrád és Somogy vármegyékben ez az összeg alig érte el a 340 ezer forintot (1. táblázat). Pontosabb képet kapunk, ha azt vizsgáljuk, hogy a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemnek mekkora hányadát tarthatták meg a családok adókedvezményként. 2022-ben a családi adókedvezmény a legnagyobb segítséget Szabolcs-Szatmár-Bereg, Bács-Kiskun és Hajdú-Bihar vármegyékben jelentette, ahol az egy adózóra jutó éves személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem több mint 10%-át tette ki, míg a legkevesebbet a főváros (6,1%), illetve a Komárom-Esztergom (8,6%) és a Vas (8,7%) vármegyékben élő családok számára jelentette (2. ábra).

2. térkép: Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest vármegyei bontásban 2022-ben

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

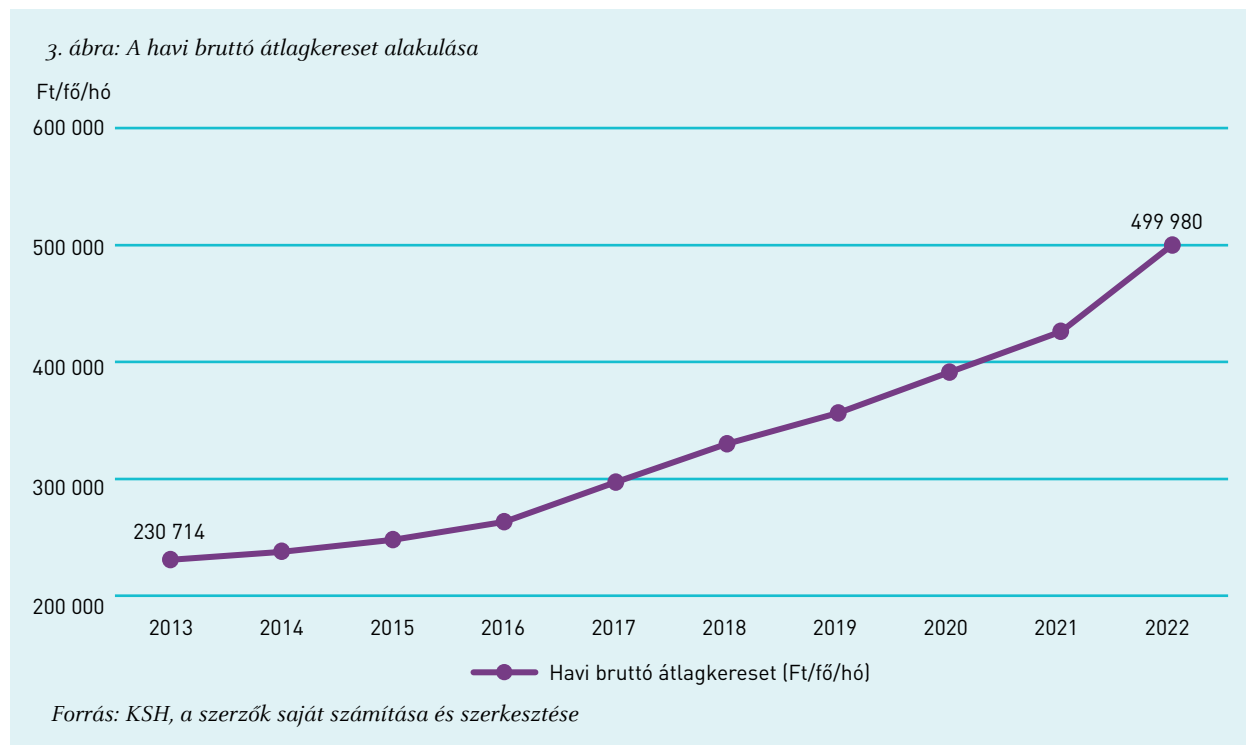
A teljes termékenységi arányszám (TTA) értéke – a 2013-as sorrenddel megegyezően – Borsod-Abaúj-Zemplén (1,88), Szabolcs-Szatmár-Bereg (1,85) és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyékben (1,45) volt a legmagasabb. A legalacsonyabb értékek – a 2013-as sorrendtől eltérően – Budapesten

(1,16), Baranya (1,37), illetve Csongrád-Csanád vármegyékben (1,39) voltak (1. táblázat)

Amennyiben összevetjük a 2013-as és a 2022-es adatokat, jól látható, hogy az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem összege kilenc év alatt több mint a duplájára emelkedett minden vármegyében. Mivel a családi

adókedvezmény összege ez idő alatt alig változott (kétgyermekesek kedvezménye 20 000 forintról 40 000 forintra emelkedett négy év alatt), ezért 2022-ben a családok jövedelmének már kisebb hányadát tette ki, mint korábban, hiszen míg

2013-ban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 230 714 Ft volt, addig 2022-re ez az összeg csaknem elérte a félmillió forintot (3. ábra)

A termékenység és a jövedelem alakulása vármegyénként

A várható gyermekvállalásra gyakorolt hatás tekintetében területi bontásban nagy kontraszt mutatkozik (4. és 5. ábra).³ A vizsgált időszakban a családi kedvezmény a fővárosban járult hozzá legkisebb mértékben (2013-ban 9,8%-kal; 2022-ben 6,1%-kal) a családok anyagi helyzetének javításához (2013-ban és 2022-ben is itt volt a legalacsonyabb a gyermekvállalási kedvet legjobban kifejező teljes termékenységi arányszám: 2013-ban 1,15; 2022-ben 1,16). Ezzel szemben Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a családi adókedvezmény aránya a családi jövedelmekhez képest sokkal magasabb volt mind a két vizsgált

évben, és ugyanígy a termékenységi ráta is magas értéket mutatott (ebben a vármegyében volt a második legmagasabb az országban).

Általánosságban elmondható, hogy 2013-ról 2022-re a családi adókedvezmény átlagos aránya az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem összegéhez képest 14,0%-ról 9,2%-ra csökkent. Míg a havi bruttó átlagkereset összege az ország egész területén több mint kétszeresére emelkedett 2013 és 2022 között, az érvényesített családi adókedvezmény összege kisebb mértékben, nagyjából másfélszeresére nőtt. A vizsgált időszakban az adókedvezmény aránya a havi bruttó átlagkeresethez viszonyítva minden vármegyében csökkent.

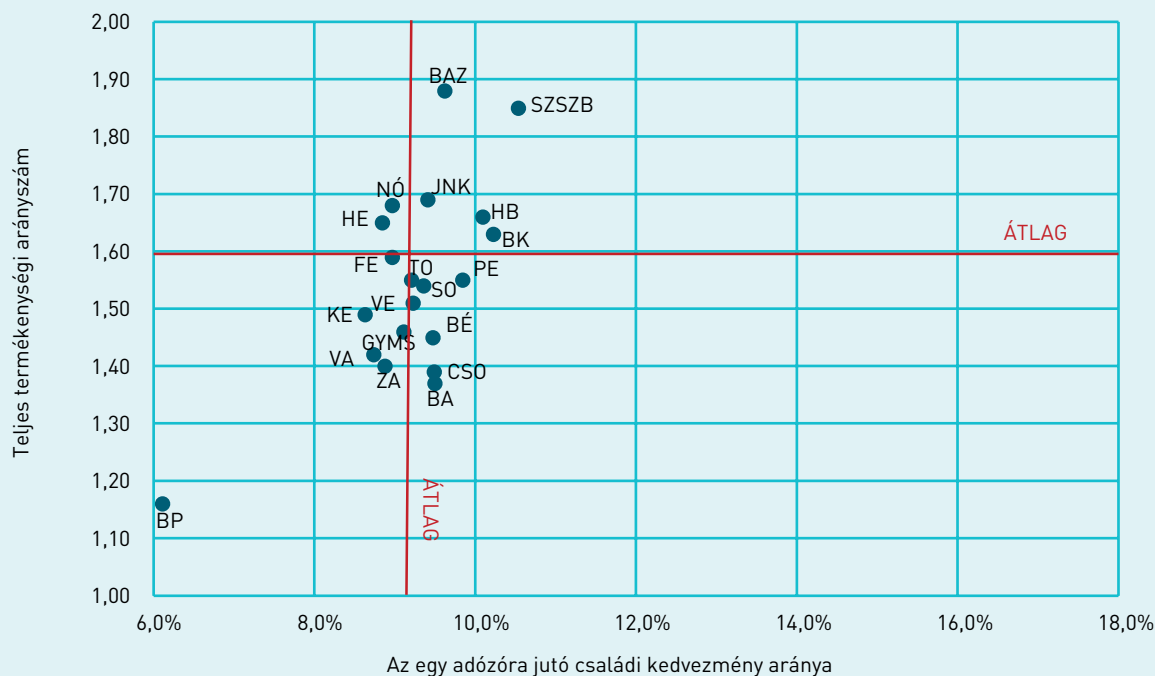
³ Vármegye-rövidítések a jobb oldali ábrákhoz: BP = Budapest, VA = Vas, ZA = Zala, CSO = Csongrád-Csanád, SZSZB = Szabolcs-Szatmár-Bereg, BAZ = Borsod-Abaúj-Zemplén, JNK = Jász-Nagykun-Szolnok, PE = Pest, NÓ = Nógrád, HE = Heves, SO = Somogy, KE = Komárom-Esztergom, TO = Tolna, BA = Baranya, HB = Hajdú-Bihar, BÉ = Békés, BK = Bács-Kiskun, FE = Fejér, VE = Veszprém, GYMS = Győr-Moson-Sopron

4. ábra: Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest és a TTA összefüggése 2013-ban

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

5. ábra: Az egy adózóra jutó családi kedvezmény aránya a személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest és a TTA összefüggése 2022-ben

Forrás: KSH, a szerzők saját számítása és szerkesztése

Részletes elemzés jövedelemkategóriák szerint, NAV-adatok alapján

A családi adókedvezmény alakulása 2019 és 2023 között

A jövedelemkategóriák szerinti elemzéshez egyedi adatkérést követően 2019–2023 közötti NAV-adatokat használtunk.

2019-ben összesen 1 830 milliárd forintnyi családi adókedvezményt érvényesítettek. 2023-ban az összeg 12,5%-kal magasabb volt (2 059 milliárd Ft), miközben az igénylők száma 7,5%-kal csökkent (1,06 millió főről 982 ezer főre).

A mellékletben található 1. és 2. táblázatban az érvényesített családi adókedvezmény összege és az igénylők száma látható jövedelmi decilisek szerint, ahol az 1-es a legsó, a 10-es a legfelső jövedelmi decilist jelenti. A táblázatban feltüntettük az adott decilisben érvényesített kedvezmény arányát a teljes összegéhez képest, az igénylők számára is vonatkoztatva az arányokat.

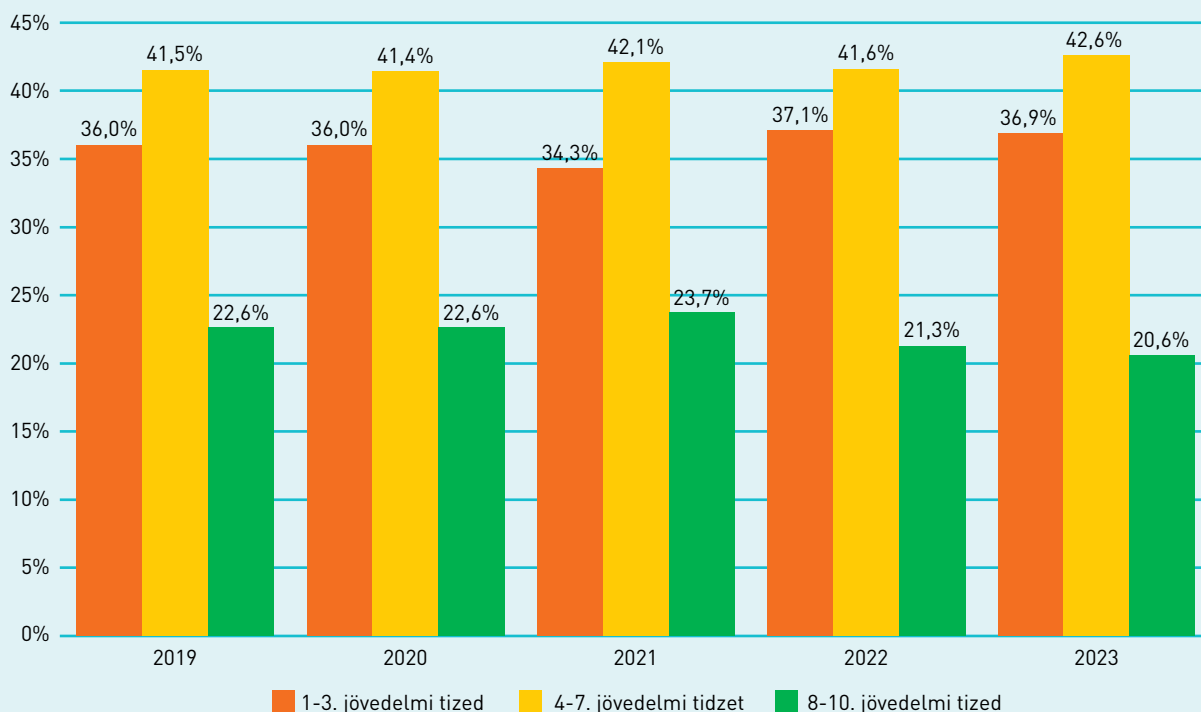
2019-ben az első három, azaz a legalacsonyabb jövedelmi tizedbe az igénylők 51,5%-a tartozott, ők 658 milliárd forintnyi adókedvezményt érvényesítettek, ami a teljes összeg 36%-át jelenti. A 4–7.

jövedelmi tizedekbe tartozott az igénylők 34,9%-a, ők 758 milliárd forintot érvényesítettek, ami a teljes összeg 41,4%-a. Ez alapján elmondható, hogy 2019-ben a családi adókedvezményt érvényesítők 86,4%-a az alsó és középrétegből került ki, és ők igényelték a rendelkezésre álló összeg közel négyötödét (77,4%). (6. és 7. ábra)

2023-ban hasonló tendencia figyelhető meg az egyes jövedelmi tizedek esetében. Az első három jövedelmi tizedben 2019-ről 2023-ra 15,4%-kal nőtt az érvényesített adókedvezmény összege, miközben 13,4%-kal csökkent az igénylők száma. A 4–7. jövedelmi tizedben az adókedvezmények összege 15,6%-kal nőtt, miközben az igénylők száma alig változott (0,5%-kal csökkent). A legfelső jövedelmi kategóriába esők (8–10. tized) által érvényesített adókedvezmény összege 2023-ra 2,1%-kal nőtt, miközben az igénylők száma 3,1%-kal csökkent.

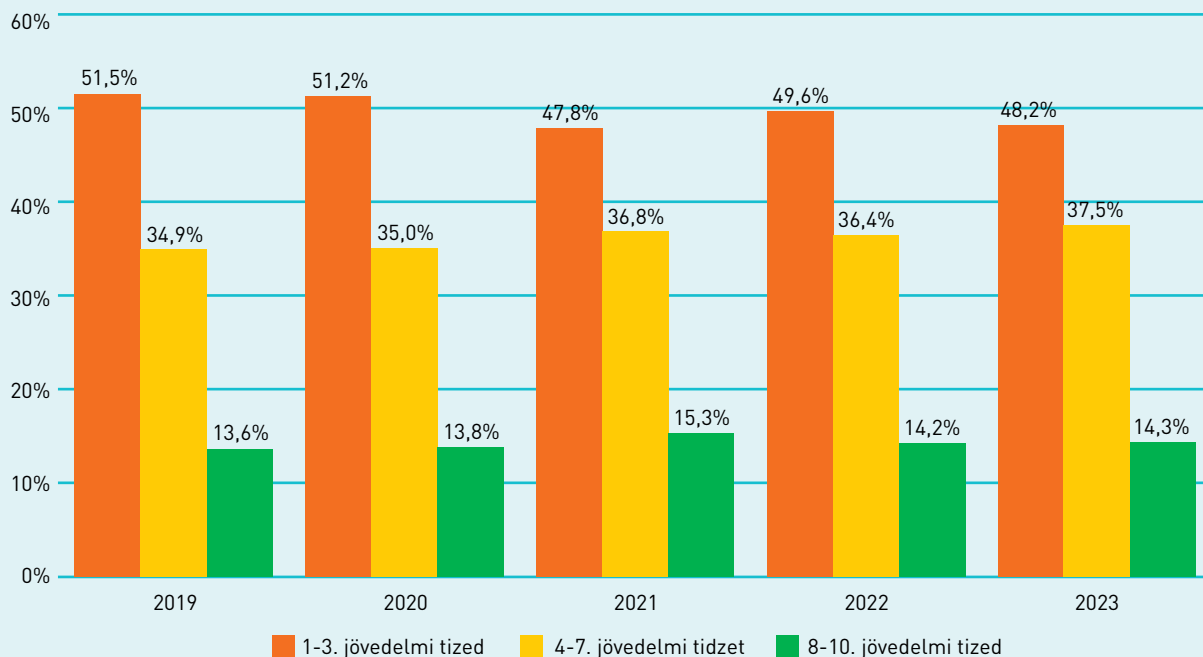
Az érvényesített összeg a 10. decilisen kívül 2023-ban mindenhol magasabb a 2019-es összegekhez képest.

6. ábra: A családi adókedvezmények összegének megoszlása jövedelmi decilisek szerint 2019–2023

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

7. ábra: A családi adókedvezményt igénylők megoszlása jövedelmi decilisek szerint 2019–2023

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

Családi adókedvezményt érvényesítők jövedelmi decilisek szerint 2023-ban

2023-ban 982 738 fő összesen 2 059 milliárd forintnyi családi adókedvezményt érvényesített. A melléklet 1. és 2. táblázatában az érvényesített családi adókedvezmény összege és az érvényesítők száma látható jövedelmi decilisek szerint, ahol az előző fejezethez hasonlóan 1-es a legalsó, a 10-es a legfelső jövedelmi decilist jelenti. A táblázatban feltüntettük az adott decilisben érvényesített kedvezmény arányát a családi adókedvezmény teljes összegéhez képest, továbbá az adókedvezményt érvényesítők arányát az összes igénybe vevőhöz képest.

A jövedelmi deciliseket tekintve jól látható az adatokból, hogy a családi adókedvezményt érvényesítők közel fele (48,2%-a) az alsóbb réteghez, vagyis az 1–3. decilisekbe tartozik, ez összesen 474 059 főt jelent. A 4–7. decilisekbe összesen 368 422 fő tartozik, az adókedvezményt érvényesítők 37,5%-a tartozik ebbe a jövedelmi kategóriába. A legfelső, vagyis a 8–10. decilisekbe tartozók száma 140 257 fő, az adókedvezményt érvényesítők 14,3%-a tartozik ebbe a kategóriába (8. ábra).

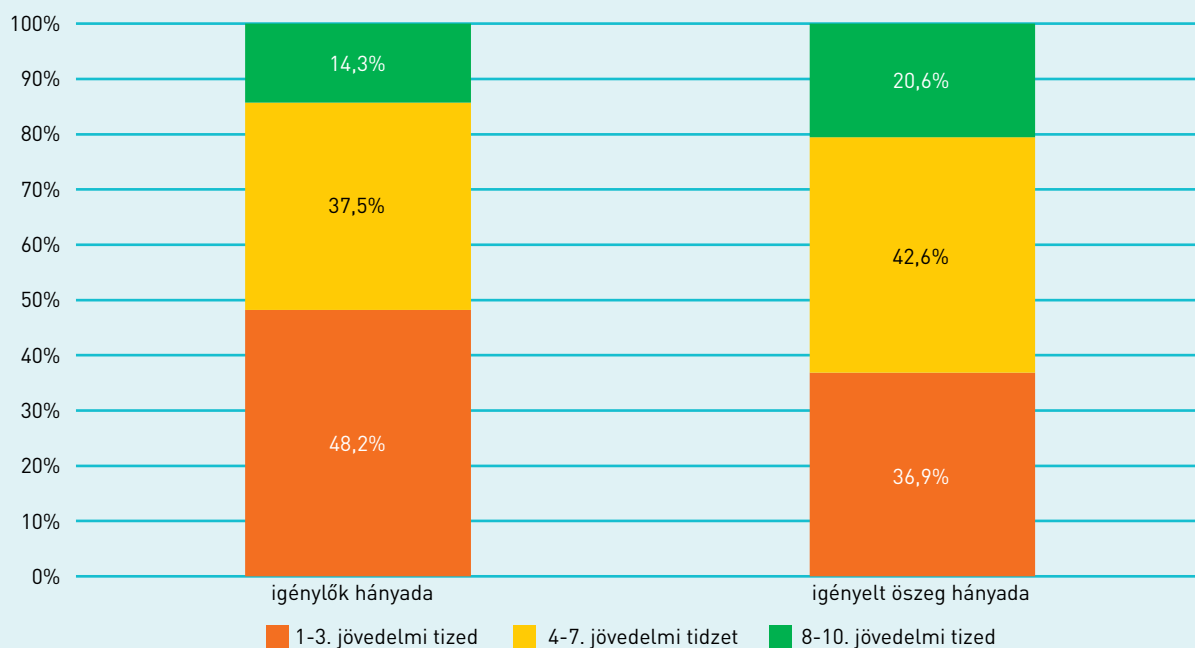
Az adókedvezményt érvényesítők száma a jövedelem emelkedésével fokozatosan csökken, vagyis

minél magasabb az adott jövedelmi tized, annál kevesebb az érvényesítők száma. A családi adókedvezményt érvényesítők közül az első tizedbe összesen 205 632 fő (20,9%) tartozik, ők képezve a relatív többséget, az utolsóba, pedig 23 249 fő (2,4%). Az első három jövedelmi tizedbe tartozók összesen 760 milliárd forintnyi adókedvezményt érvényesítettek, ami a teljes összeg 36,9%-át jelenti. A 4–7. jövedelmi tizedekbe tartozók 876 milliárd forintot érvényesítettek, ami a teljes összeg 42,6%-a. A legfelső jövedelmi kategóriába esők (8–10. tized) 423 milliárd forint családi adókedvezményt érvényesítettek, ez a teljes összeg 20,6%-a. (8. ábra)

Abban az esetben, ha a családi adókedvezmény összegét jövedelmi tizedenként vizsgáljuk, az látható, hogy azt legnagyobb százalékban a 2. tizedbe tartozók (13,1%) érvényesítették. Ezt követően csökkenő tendencia figyelhető meg, vagyis minél magasabb jövedelmi tizedet nézünk, annál kisebb az arra a tizedre jutó összeg.

Összességében jól látható, hogy a családi típusú adózásra fordított kiadásoknak csak a kisebb része jut el a felső decilisbe tartozó családokhoz, az alsóbb decilisbe tartozók jobban tudják érvényesíteni a családi adókedvezményt.

8. ábra: A családi kedvezmény összege és az igénylők megoszlása jövedelmi decilisek szerint 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

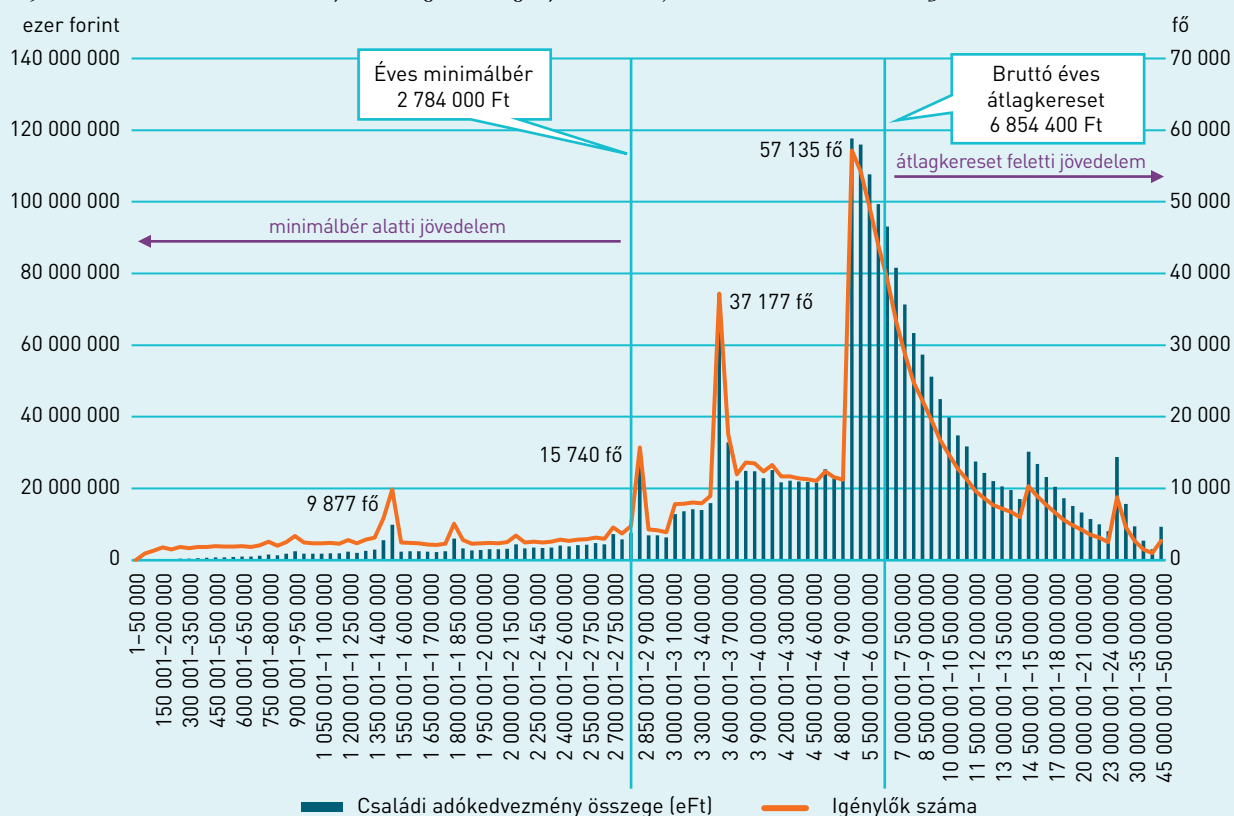
A családi adókedvezményt érvényesítők adatai jövedelemsávok szerint 2023-ban

A Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV) 2023-as éves szja-adatai alapján a családi adókedvezményt igénybe vevőket jövedelmük szerint három kategóriába soroltuk. A kategóriákat a 2023-as évi minimálbérhez (232 000 Ft), illetve a bruttó átlagkeresethez (571 182 Ft) igazítottuk. Ennek megfelelően az első csoportba kerültek azok, akiknek az éves jövedelme nem érte el a 2 784 000 forintot, így őket tekintjük a minimálbér alatti jövedelemmel rendelkezőknek. (A rendelkezésre álló adatok alapján a kategóriaképzéshez a 2 750 000 forintos szintet határoztuk meg). A második csoportba soroltuk azokat, akiknek az éves bruttó keresete a minimálbér és az átlagkereset közötti (amit bruttó 2 750 001 forint és 6 500 000 forint között határoztunk meg). A harmadik csoportba pedig azok kerültek, akiknek az éves bruttó átlagkeresete 6 854 400 forint feletti, amihez a 6 500 000 forint feletti szintet határoztuk meg, és így őket tekintjük átlagkereset feletti jövedelemmel rendelkezőknek. Ennek megfelelően megállapítható, hogy 2023-ban a családi adókedvezményt érvényesítők 60%-ának az éves jövedelme az átlagkereset alatt volt, 15%-uknak pedig még a minimálbért sem érte el az éves keresete (9. ábra).

A családi adókedvezményt érvényesítők adatai gyermekszám szerint 2023-ban

2023-ban a rendelkezésre álló családi adókedvezmény teljes összegének közel felét, azaz 46%-ot (947,447 milliárd Ft-ot) a kétgyermekes családok érvényesítették, a háromgyermekesek az említett összeg 31%-át (640,554 milliárd Ft-ot), az egygyermekesek 16%-át (328,870 milliárd Ft-ot), a négy vagy több gyermeket nevelők pedig mindösszesen 7%-át (142,309 milliárd Ft-ot) vették igénybe a teljes összegnek. Ha viszont az adókedvezményt érvényesítők számát vizsgáljuk szintén a nevelt gyermekek száma szerint, megállapítható, hogy az igénylők körében az egy gyermeket nevelők vannak a legtöbben (45%), és ahogy növekszik a nevelt gyermekek száma, úgy csökken az igénylők részaránya. Kijelenthető tehát, hogy a kétgyermekes családok használták fel a rendelkezésre álló összeg legnagyobb részét, viszont az igénylők körében az egy gyermeket nevelők vannak a legtöbben (10. ábra). Jövedelemsávok szerint a családi adókedvezményt igénylők összetételét vizsgálva azt találjuk, hogy az átlagkereset alatti jövedelemmel rendelkezők körében az egy gyermeket nevelők vannak a legtöbben, és ahogy nő a gyermekek száma, úgy csökken az igénylők részaránya (9. ábra).

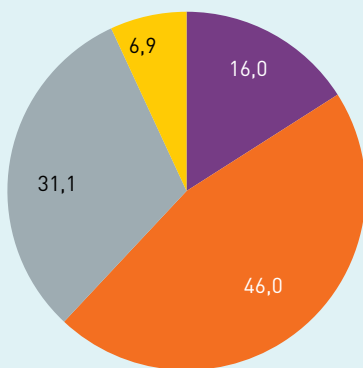
9. ábra: Családi adókedvezmények összege és az igénylők száma jövedelemsávok szerint 2023-ban

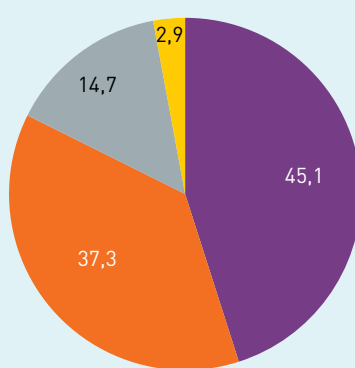
Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

10. ábra: A családi adókedvezmény összege és az igénybe vevők gyermekszám szerint 2023-ban

A családi adókedvezmény összege
gyermekszám szerint (%)

A családi adókedvezményt érvényesítők
megoszlása gyermekszám szerint (%)

Családi kedvezmény egy gyerek

Családi kedvezmény két gyerek

Családi kedvezmény három gyerek

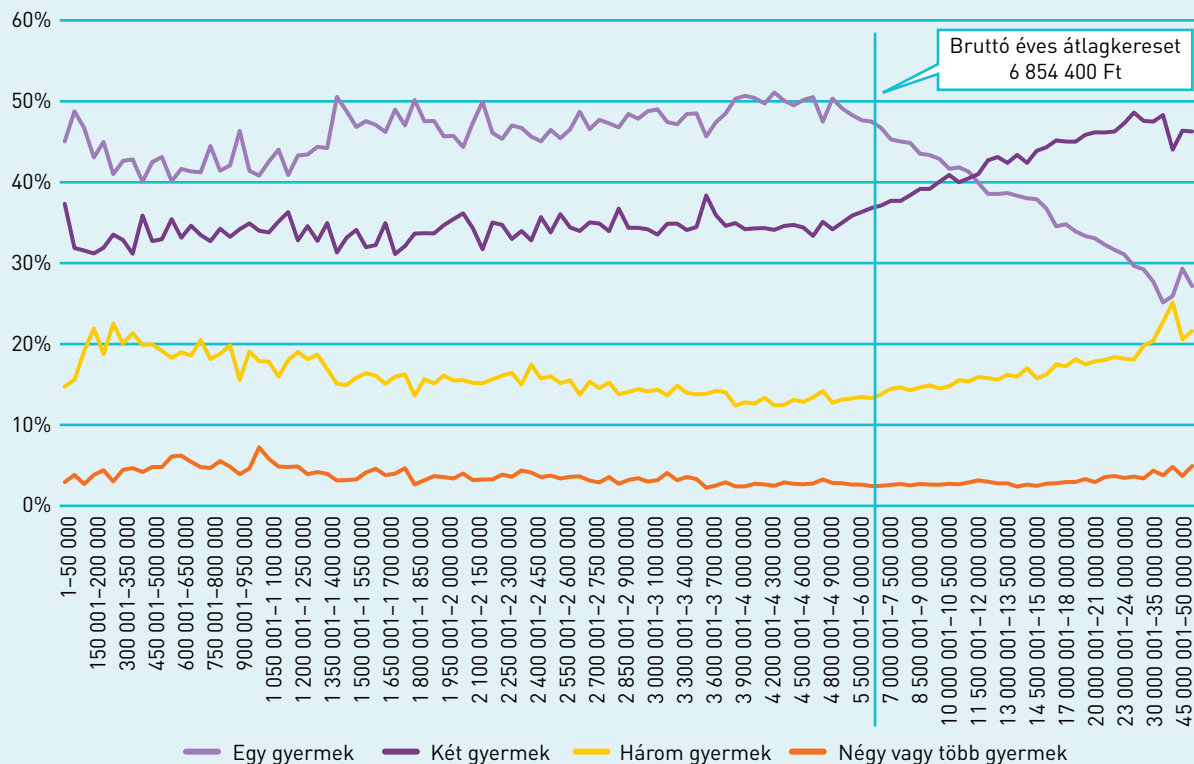
Családi kedvezmény 4+ gyerek

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

Viszont az átlagkereset feletti jövedelemmel rendelkezők körében fokozatosan helyet cserélnek az egy-, illetve kétgyermekesek, azaz csökken az egy-, és emelkedik a kétgyermekes igénylők aránya,

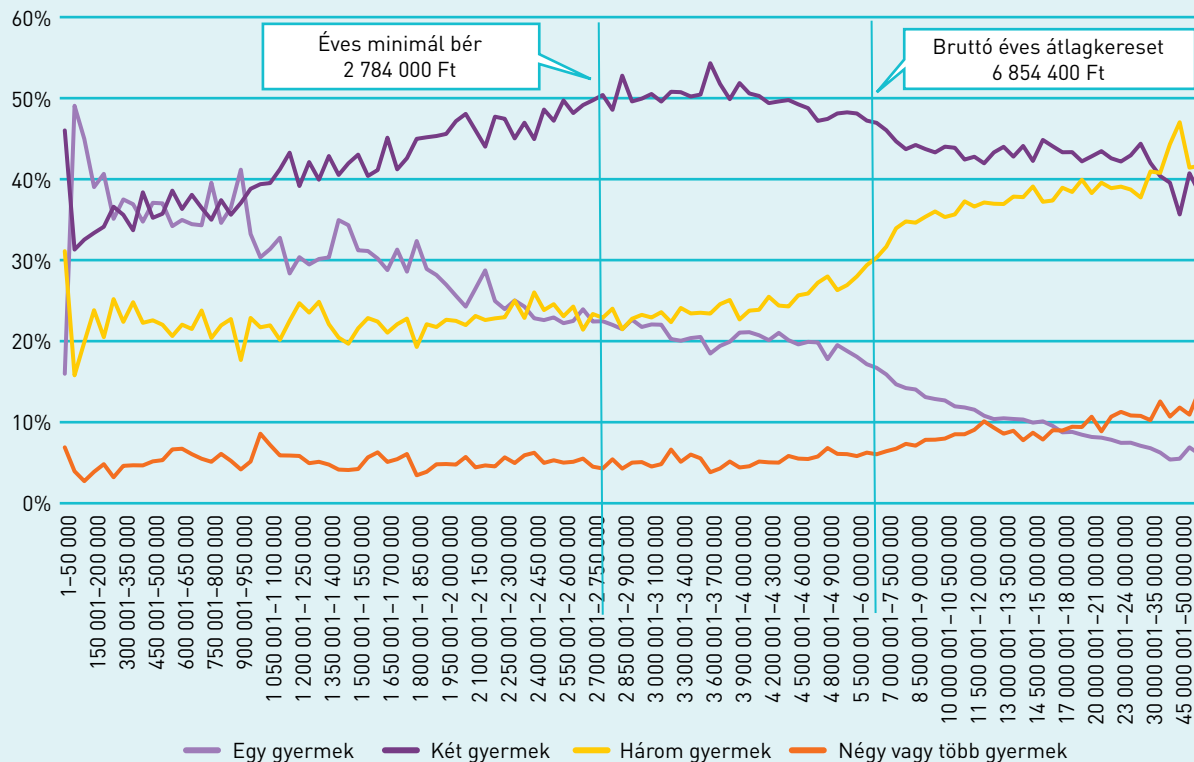
miközben a három gyermeket nevelők esetében is gyarapodás figyelhető meg, vagyis a jobb anyagi helyzetben levőknél gyakoribb az egynél több gyermek után igényelt adókedvezmény (11. ábra).

11. ábra: A családi kedvezményt igénybe vevők megoszlása jövedelem és gyermekszám szerint 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

12. ábra: A családi kedvezmény összege jövedelem és gyermekszám szerint 2023-ban

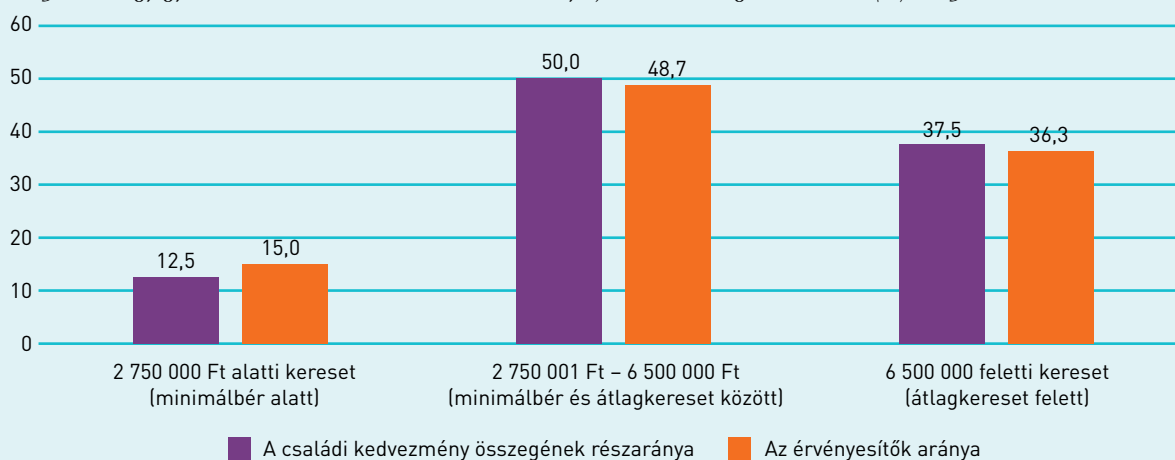

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

A 2023-ban rendelkezésre álló adókedvezmény teljes összege 2059 milliárd forint volt. Az egygyermekesek által igénybe vett adókedvezmény összege folyamatosan csökken a jövedelemsávok emelkedésével (7. ábra). A két gyermeket nevelők által igényelt adókedvezmény összege növekvő tendenciát mutat a minimálbér alatti jövedelemsávokban, majd enyhe stagnálást követően az átlagos keresettel rendelkezők és az ennél jobb módúak körében már csökken a részesedésük a teljes keretösszegeből. A három gyermeket nevelőknél az igényelt összeg tekintetében egyértelmű növekedés mutatható ki az átlagkereset feletti jövedelem esetében. A négy vagy több gyermeket nevelőkre is ez jellemző, de enyhébb mértékben (12. ábra).

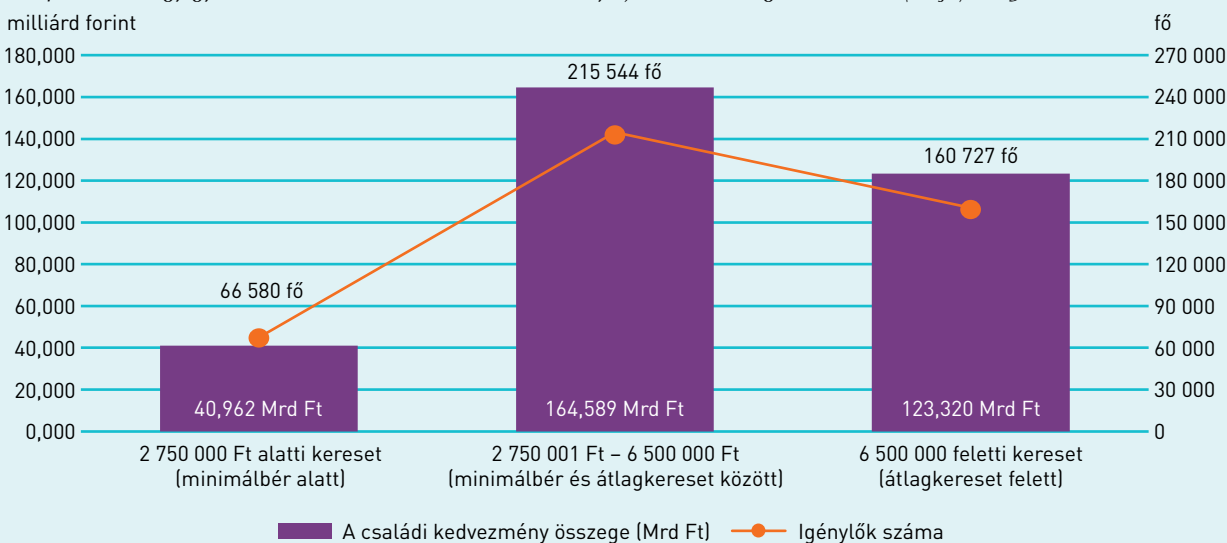
A családi adókedvezményt igénylő, egy gyermeket nevelők száma 2023-ban 442 851 fő volt, akik 328,870 milliárd forint összegben részesültek adókedvezményben. Az egygyermekesek közel fele a középső jövedelemkategóriába tartozik, és ők vették igénybe a teljes összeg felét. Az egygyermekesek harmadának az éves jövedelme átlagkereset feletti, és ők a rájuk vonatkozó adókedvezmény harmadát használták fel. Legkevesebben vannak azok, akik minimálbér alatti jövedelem mellett nevelnek egy gyermeket, ők az egygyermekeseknek járó családi kedvezmény 12,5%-át vették igénybe (13. és 14. ábra).

13. ábra: Egy gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (%) 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

14. ábra: Az egy gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (Ft, fő) 2023-ban

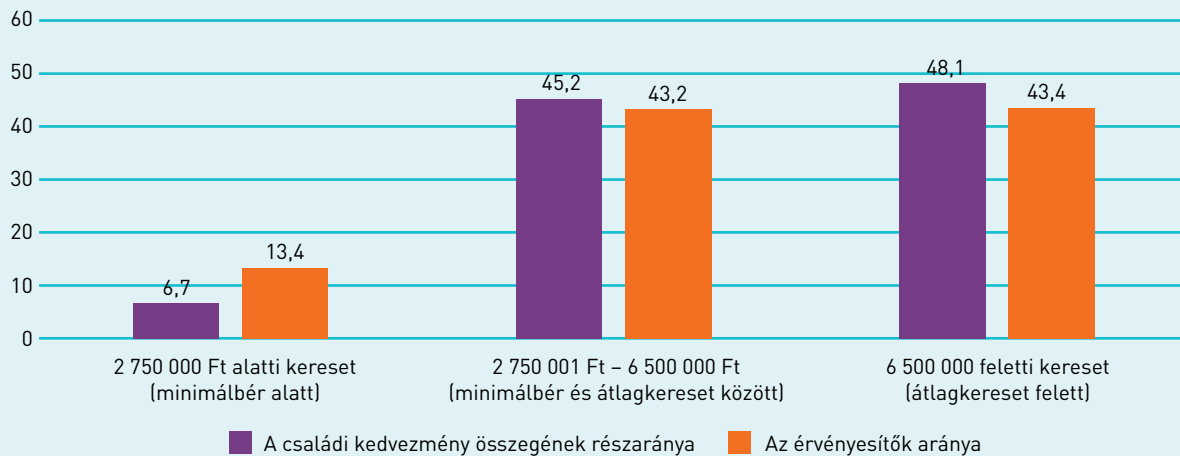

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

2023-ban a két gyermeket nevelők közül 366 474 fő vett igénybe családi adókedvezményt 947,447 milliárd forint összegben. Körükben a középső és a magasabb jövedelmi kategóriába tartozók szinte fele-fele arányban osztottak az összegben (45,2%, illetve 48,1%), és szinte megegyezik a kedvezményt

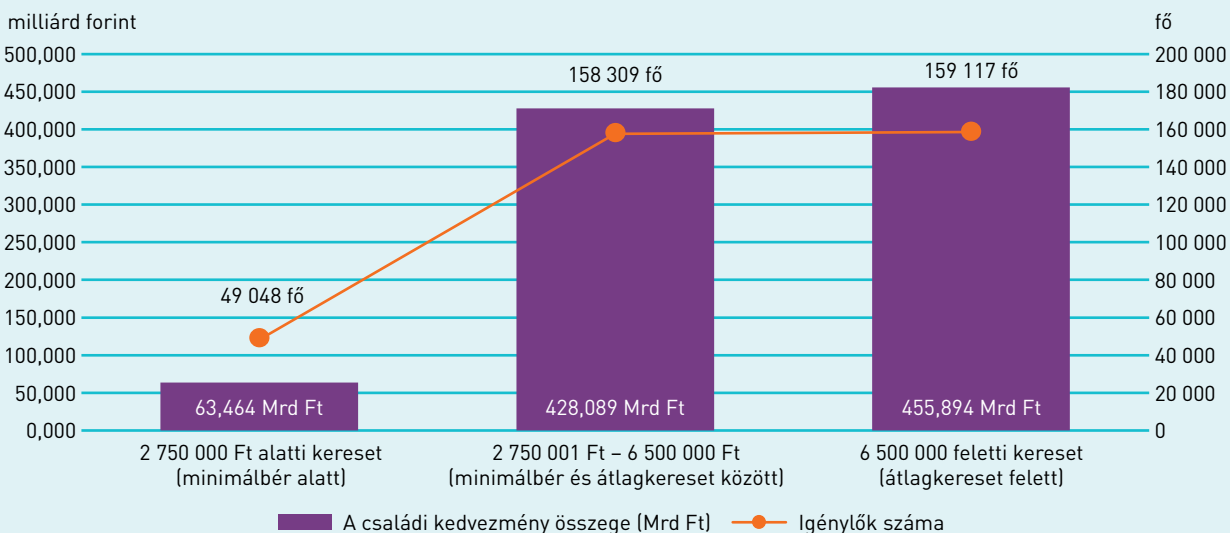
igénylők száma is ebben a két jövedelemkategóriában. A két gyermeket nevelők 13,4%-a él minimálbér alatti jövedelemből, ők a rendelkezésükre álló adókedvezmény keretösszegének a 6,7%-át használták fel (15. és 16. ábra).

15. ábra: A két gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (%) 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

16. ábra: A két gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (Ft, fő) 2023-ban

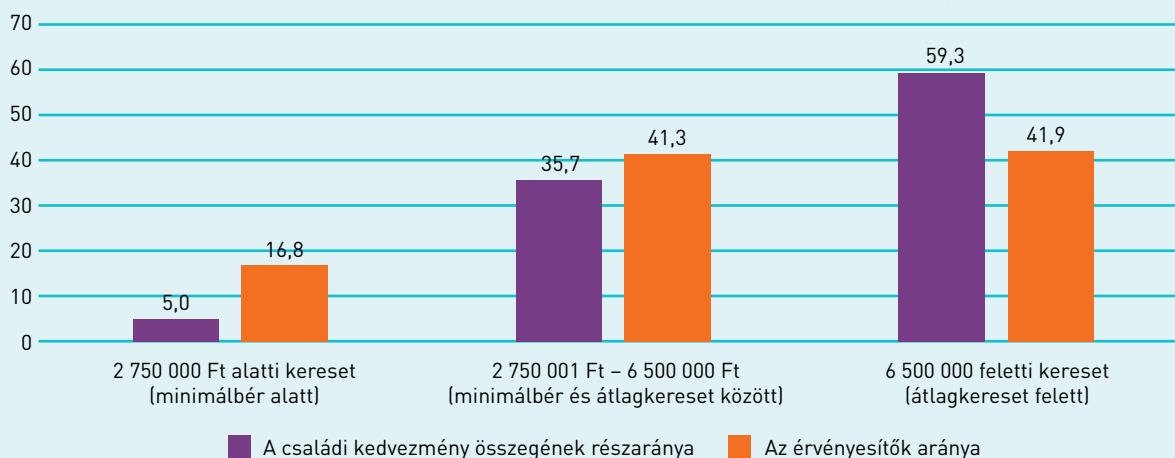

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

A háromgyermekesek (144 776 fő) körében az igénybe vett összeg (640,555 milliárd Ft) közel 60%-át az átlagkereset feletti jövedelemmel rendelkezők vették igénybe. Ők a három gyermeket nevelők 41,9%-át teszik ki. Közel ugyanennyien

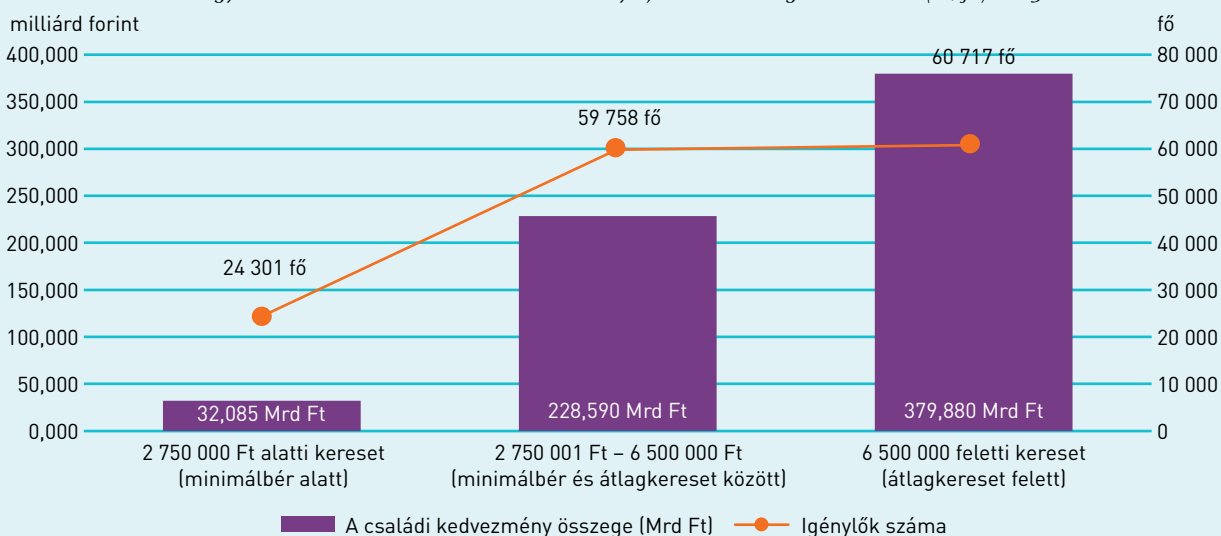
vannak azok, akik a középső jövedelemkategóriába tartoznak, de ők a keretösszeg 35,7%-át tudták hasznosítani. A három gyermeket nevelők 16,8%-a minimálbér alatti jövedelem mellett vette igénybe a keretösszeg 5%-át (17. és 18. ábra).

17. ábra: A három gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (%) 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

18. ábra: A három gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (Ft, fő) 2023-ban

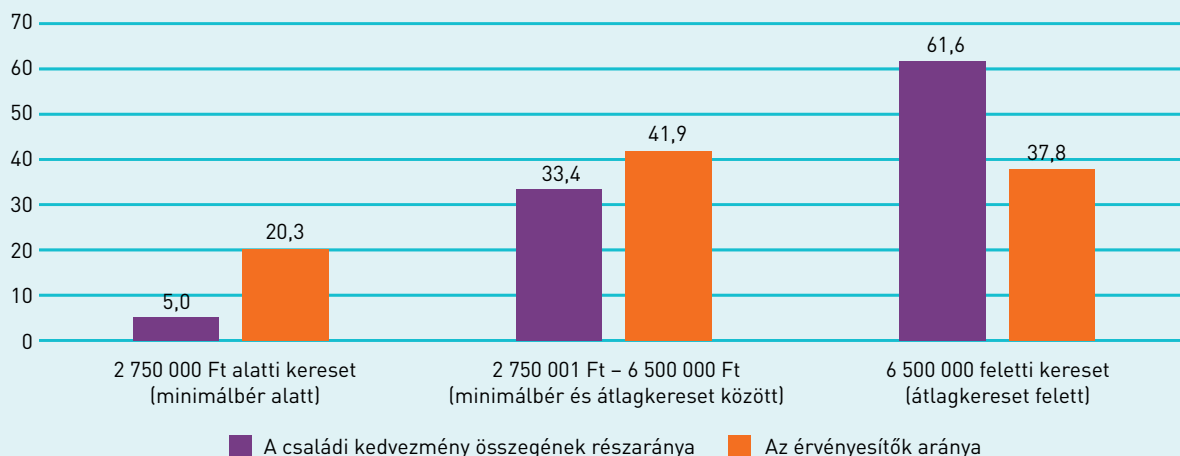

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

A négy vagy több gyermeket nevelők (28 637 fő) 142,309 milliárd forint adókedvezményt vettek igénybe. Ennek az összegnek a 61,6%-át azok használták fel, akiknek a jövedelme átlagkereset feletti, de nem ők vannak a legtöbbben ebben a csoportban, hiszen részarányuk 37,8%. A négy- vagy többgyermekesek körében a relatív többségnek (41,9%)

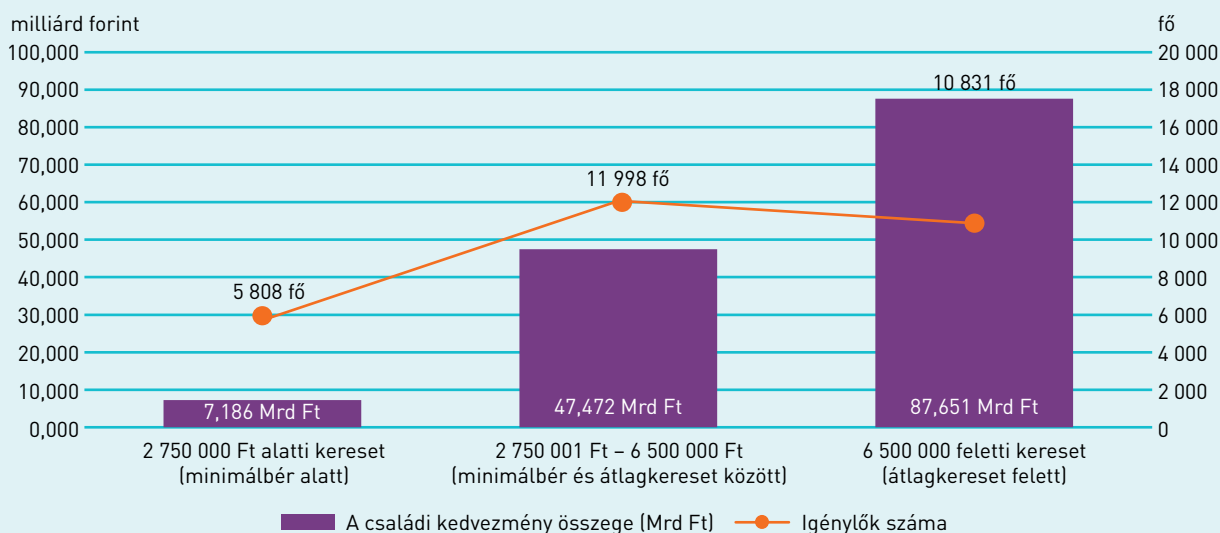
a jövedelme a minimálbér és az átlagkereset közötti, ők vették igénybe a rendelkezésre álló keretösszeg harmadát. A négy- vagy többgyermekesek 20,3%-ának minimálbér alatti a jövedelme, ők a négy vagy több gyermeket nevelők által igénybe vett adókedvezmény mindösszesen 5%-át érvényesítették (19. és 20. ábra).

19. ábra: A négy vagy több gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (%) 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

20. ábra: A négy vagy több gyermeket nevelők családi adókedvezménye jövedelemkategóriák szerint (Ft, fő) 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

A családi adókedvezményt érvényesítők adatai vármegyei bontásban 2023-ban

2023-ban az összevont adóalapba⁴ tartozó jövedelmek összege 26 271 milliárd forint volt, melyből 2 059 milliárd forint családi kedvezményt érvényesítettek. Abban az esetben, ha vármegyei

bontásban vizsgáljuk az adatokat, megállapítható, hogy arányaiban Budapesten (22,2%) és Pest vármegyében (15,7%) volt a legmagasabb az összevont jövedelmek összege, míg a legalacsonyabb arányok Nógrád (1,6%) és Tolna vármegyében (1,9%) láthatók.

⁴ **Adóalap:** Az az összeg, ami után az adót meg kell fizetni. Adóalap lehet a megszerzett bevétel egésze, vagy a bevétel törvény által megengedett költségekkel csökkentett része.

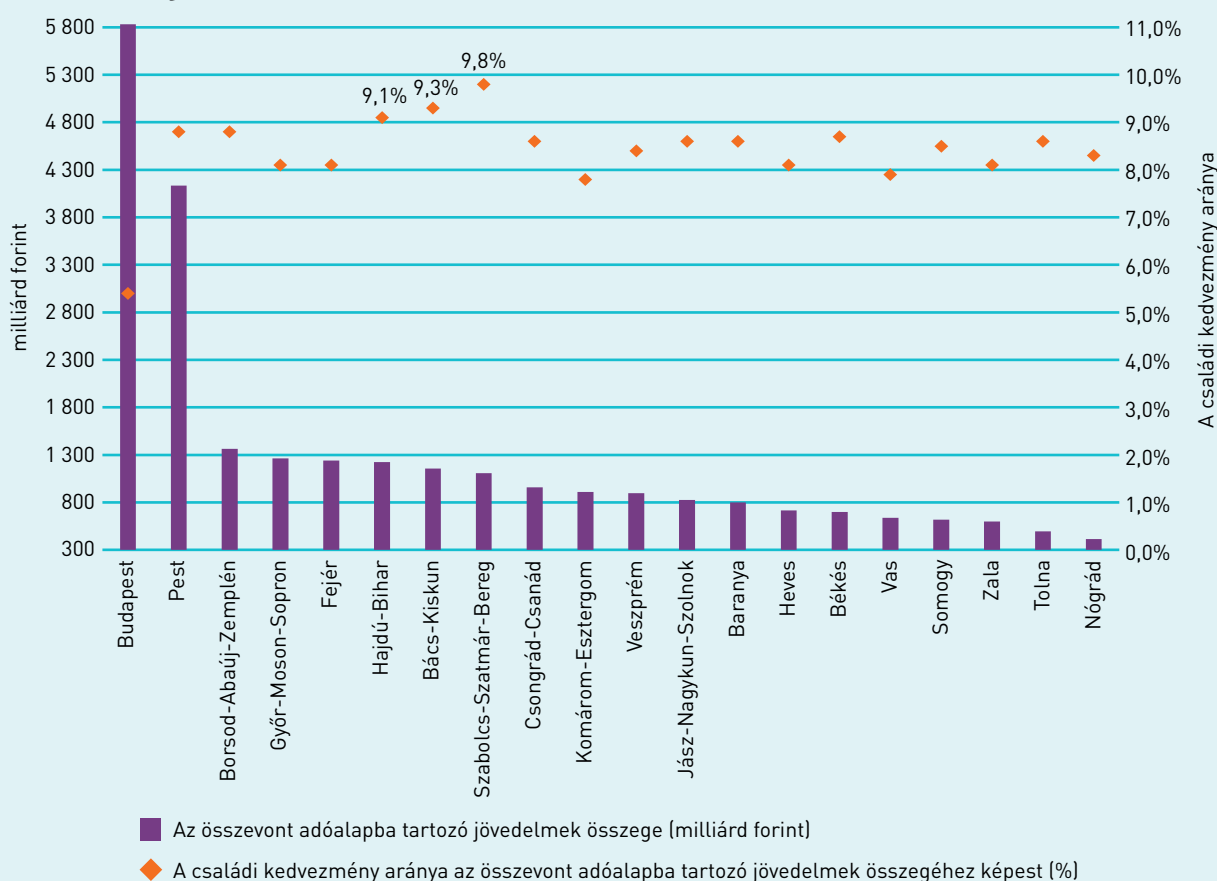
Összevont adóalap: Gyűjtőfogalom, amely a törvény által meghatározott különböző jövedelemfajtákat fogja össze. Az ide tartozó jövedelmek után lehet érvényesíteni a különböző adóalap-kedvezményeket. Ilyen jövedelem például a munkabér és a megbízási díj.

A legtöbb családi adókedvezményt arányaiban Pest vármegyében (17,7%), illetve Budapesten (15,3%) vették igénybe, míg a legkisebb összegben Nógrád vármegyében (1,7%) és Tolna vármegyében (2,1%) érvényesítették.

Területi bontásban az összevont adóalapba tartozó jövedelmek összegéhez képest a családi

kedvezmény 2023-ban részarányosan Szabolcs-Szatmár-Bereg (9,8%), Bács-Kiskun (9,3%) és Hajdú-Bihar (9,1%) vármegyékben volt a legmagasabb. Ezzel ellentétben Budapesten (5,4%), Vas vármegyében (7,9%) és Komárom-Esztergom vármegyében (7,8%) a legalacsonyabb (21. ábra).

21. ábra: A családi kedvezmény aránya az összevont adóalapba tartozó jövedelmek összegéhez képest vármegyei bontásban 2023-ban

Forrás: NAV-adatok, a szerzők saját szerkesztése

Összegzés

A családi adókedvezmény 2011-es bevezetése, majd 2014-ben járulékkedvezménnyel való bővülése egyben paradigmaváltást is jelentett a magyar családpolitikában, hiszen a segélyalapú társadalom helyett a munkaalapú társadalom támogatása került a kormányzati cselekvés fókuszába. Tulajdonképpen ez az intézkedés számított a családi típusú adórendszer alapjának, ezt követően pedig a munkához kötött adókedvezmények rendszere az évek során újabb elemekkel bővült, és számos

esetben a teljes személyijövedelemadó-mentesség lehetőségével is kiegészült. Az elmúlt időszakban a családi adókedvezmény beépült a családok költségvetésébe, illetve gazdasági terveibe is.

A friss adózási adatok alapján azonban megállapítható, hogy bár egy rendkívül sikeres intézkedésről van szó, az elmúlt tizennégy év alatt jelentősen csökkent az értékéből. 2022-ben már a családok jövedelmének kisebb hányadát tette ki a családi adókedvezmény, hiszen a havi bruttó átlagkereset

összege az ország egész területén több mint kétszeresére emelkedett 2013 és 2022 között, míg az érvényesített családi adókedvezmény összege csak kisebb mértékben, nagyjából másfélszeresére nőtt. A KSH adatai szerint 2013-ban az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelem országos átlaga 1,802 millió forint volt, ez 2022-re elérte a 4,139 millió forintot. Területi bontásban az egy adózóra jutó személyijövedelemadó-alapot képező jövedelemhez képest a családi kedvezmény arányaiban Szabolcs-Szatmár-Bereg (16,3%) vármegyében jelentette a legnagyobb, Budapesten (9,8%) pedig a legkisebb segítséget. 2022-ben szintén Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében (10,5%) segített a legtöbbet, míg a fővárosban (6,1%) a legkevesebbet.

A NAV adatai alapján 2023-ban összesen 982 738 fő összesen 2059 milliárd forintnyi családi adókedvezményt érvényesített. A családi adókedvezményként érvényesített összegek négyötöde 2023-ban az alsó és középrétegnél (1–7. jövedelmi decilisek) jelent meg. A jövedelmi decilisek alapján a családi adókedvezményt érvényesítők közel fele (48,2%-a) az 1–3. decilisbe – vagyis a rosszabb jövedelmi helyzetbe – tartozott. 2023-ban a családi adókedvezményt érvényesítők 60%-ának az éves jövedelme az átlagkereset alatt volt, 15%-ának pedig még a minimálbért sem érte el. A gyermekes családokon belül a kétgyermekesek használták fel a családi adókedvezmény összegének legnagyobb részét, viszont az igénylők között az egy gyermeket nevelők voltak a legtöbben. Az átlagkereset feletti

jövedelemmel rendelkezőknél gyakoribb, hogy több gyermek után veszik igénybe az adókedvezményt, míg az ennél alacsonyabb keresetűeknél a relatív többséget az egygyermekesek teszik ki.

Területi bontásban 2023-ban az összevont adóalapba tartozó jövedelemből a legtöbb jövedelmet Budapesten (22,2%) és Pest vármegyében (15,7%) vallották be, a legalacsonyabb összegeket Nógrád (1,6%) és Tolna vármegyében (1,9%), emiatt és a lakossági arányokból eredően a legtöbb családi adókedvezményt arányaiban Pest vármegyében (17,7%), illetve Budapesten (15,3%), míg legalacsonyabb összegben Nógrád vármegyében (1,7%) és Tolna vármegyében (2,1%) érvényesítették. A 2023-ban az összevont adóalapba tartozó jövedelmek összegéhez viszonyítva a családi kedvezmény aránya Szabolcs-Szatmár-Bereg (9,8%), Bács-Kiskun (9,3%) és Hajdú-Bihar (9,1%) vármegyékben volt a legmagasabb, míg Budapesten (5,4%), Vas vármegyében (7,9%) és Komárom-Esztergom vármegyében (7,8%) a legalacsonyabb mértékű.

Az elérhető adatok alapján tehát belátható, hogy az elmúlt években a jövedelmek és a kiadások dinamikusabb emelkedésével párhuzamosan a családi kedvezmény összege változatlan maradt, ebből kifolyólag már kevésbé jelentett érdemi segítséget a gyermeket nevelő családoknak. Ezt a tendenciát felismerve a kormány úgy döntött, hogy két ütemben (1. ütem: 2025. július 1-től, 2. ütem: 2026. január 1-től) megduplázza a gyermekek után járó adókedvezményt, ezzel is biztosítva a gyermeket nevelő családok anyagi biztonságát.

Felhasznált irodalom

- Bocz J. – Dusa Á. – Nyírády A. – Székely A. (2021) *Családtámogatási preferenciavizsgálat elemzés*. https://www.koppmariainterzet.hu/docs/csaladtamogatasi_preferenciak_kutatas.pdf
- Gyorgyovich M. (2022) A családpolitikák társadalmi megítélése. *Kapocs*, 3–4, 41–48. <https://www.kapocsfolyoirat.hu/ujkapocs/pdf/KAPOCS-2022-3-4.pdf>
- György L. – Horváth G. – Molnár D. (2024) Meritokratikus gazdaságpolitikák a középosztályosodás szolgálatában. *Pénzügyi Szemle*, 70(1), 9–28. https://doi.org/10.35551/PFQ_2024_1_1
- KINCS (2024a) *A magyarok többsége szükségesnek tartja az új családpolitikai intézkedéseket*. https://www.koppmariainterzet.hu/docs/2025-os_uj_csaladpolitikai_intezkedesek.pdf
- KINCS (2024b) *Az új családtámogató intézkedések megítélése*. https://www.koppmariainterzet.hu/docs/Omnibusz_uj_csaladtamogataskok_megitelese_20241022.pdf
- KINCS (2025) *Népszerűek a családi adócsökkentési intézkedések*. https://www.koppmariainterzet.hu/docs/KINCS_Adocsokkentesi_program_20250407.pdf
- Krekó J. – Erős H. – Greskovics B. – Hajnal Á. – Lawson A. – Scharle Á. (2022) *A magyar adórendszer újraelosztási hatásai*. Budapest: Szakpolitikai Elemző Intézet. https://www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_adorendszer_ujraelo_hatas_2022.pdf

Nagy A. – Nagy Zs. – Timár B. – Vass-Völgyi E. A. – Szabó B. (2021) *Elemzés. Családpolitika*. Állami Számvevőszék, EL-2924-011/2020. https://www.asz.hu/dokumentumok/csaladpolitika_20210126.pdf

Nyírády A. – Nagy K. A. – Vas É. – Kozák K. – Székely A. (2023) A családok támogatásának megítélése a magyarok körében. In Pári A. – Gyorgyovich M. (szerk.) *CSALÁD – ÉRTÉK – TÉR: Tanulmányok a családi értékekről*. Budapest: Századvég – KINCS, 91–109.

Szabóné Bonifert É. (2023) A családi kedvezmény megosztásának jellemzői és a megosztást választók stratégiái. *Pénzügyi Szemle*, 69(2), 11–31. https://doi.org/10.35551/PFQ_2023_2_1

Székely A. – Agócs G. (2023) Adókedvezmények rendszere a magyar családpolitikában. *Kapocs*, 2–3, 23–35. <https://www.kapocsfolyoirat.hu/ujkapocs/pdf/KAPOCS-2023-2.pdf>

Székely L. (2021) Tudatos gyermekvállalás és anyagi biztonság. *Kapocs*, 3–4, 60–63. <https://www.kapocsfolyoirat.hu/ujkapocs/pdf/KAPOCS-2021-3-4.pdf>

Székely L. (2024) A nagymintás ifjúságkutatás története. *Szociológiai Szemle*, 34(2), 6–23. <https://doi.org/10.51624/SzocSzemle.12095>

Varga G. – Nobilis B.– Svraka A. (2020) Adóköteles jövedelmek rugalmassága – egy identifikációs kísérlet a családi adókedvezmény 2011-es bevezetése alapján. *Statistikai Szemle*, 98(1), 5–33. <https://doi.org/10.20311/stat2020.1.hu0005>

Melléklet

1. táblázat

Decilis	Családi kedvezményt érvényesítők				Családi kedvezményt érvényesítők				
	2019				2023				
	ezer Ft	%	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %	ezer Ft	2019-hez képest	előző évhez képest	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %
1	213 596 562	100,0%	11,7%	11,7%	244 267 047	114,4%	107,5%	11,9%	11,9%
2	226 646 628	100,0%	12,4%	24,0%	270 720 049	119,4%	103,6%	13,1%	25,0%
3	217 979 761	100,0%	11,9%	36,0%	244 908 579	112,4%	103,4%	11,9%	36,9%
4	211 583 356	100,0%	11,6%	47,5%	229 959 306	108,7%	105,9%	11,2%	48,1%
5	193 188 418	100,0%	10,6%	58,1%	224 440 766	116,2%	109,9%	10,9%	59,0%
6	180 296 638	100,0%	9,8%	67,9%	214 675 506	119,1%	109,0%	10,4%	69,4%
7	173 217 732	100,0%	9,5%	77,4%	207 266 551	119,7%	106,0%	10,1%	79,5%
8	168 690 487	100,0%	9,2%	86,6%	186 852 523	110,8%	101,8%	9,1%	88,5%
9	153 760 316	100,0%	8,4%	95,0%	157 899 904	102,7%	101,2%	7,7%	96,2%
10	91 615 807	100,0%	5,0%	100,0%	78 191 864	85,3%	103,9%	3,8%	100,0%
Összesen	1 830 575 706	100,0%	100,0%	-	2 059 182 094	112,5%	105,4%	100,0%	-

Forrás: NAV adatok alapján szerzők szerkesztése

2. táblázat

Decilis	Családi kedvezményt érvényesítők				Családi kedvezményt érvényesítők				
	2019				2023				
	fő	%	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %	fő	2019-hez képest	előző év-hez képest	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %
1	255 203	100,0%	24,0%	24,0%	205 632	80,6%	95,0%	20,9%	20,9%
2	158 651	100,0%	14,9%	39,0%	145 560	91,7%	97,3%	14,8%	35,7%
3	133 423	100,0%	12,6%	51,5%	122 867	92,1%	97,6%	12,5%	48,2%
4	113 644	100,0%	10,7%	62,2%	107 153	94,3%	100,1%	10,9%	59,1%
5	97 189	100,0%	9,2%	71,4%	97 098	99,9%	103,5%	9,9%	69,0%
6	84 755	100,0%	8,0%	79,4%	85 962	101,4%	102,7%	8,7%	77,8%
7	74 599	100,0%	7,0%	86,4%	78 209	104,8%	102,4%	8,0%	85,7%
8	65 096	100,0%	6,1%	92,5%	65 672	100,9%	99,1%	6,7%	92,4%
9	52 300	100,0%	4,9%	97,4%	51 336	98,2%	99,8%	5,2%	97,6%
10	27 294	100,0%	2,6%	100,0%	23 249	85,2%	103,1%	2,4%	100,0%
Összesen	1 062 154	100,0%	100,0%	-	982 738	92,5%	99,0%	100,0%	-

Forrás: NAV adatok alapján, szerzők szerkesztése

3. táblázat

Decilis	Családi kedvezményt + járulékkedvezményt érvényesítők				Családi kedvezményt + járulékkedvezményt érvényesítők				
	2019				2023				
	ezer Ft	%	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %	ezer Ft	2019-hez képest	előző év-hez képest	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %
1	230 200 201	100,0%	12,2%	12,2%	263 572 223	114,5%	107,0%	12,5%	12,5%
2	238 099 302	100,0%	12,6%	24,8%	281 530 874	118,2%	103,4%	13,3%	25,8%
3	226 370 524	100,0%	12,0%	36,8%	253 334 810	111,9%	103,1%	12,0%	37,8%
4	218 503 658	100,0%	11,6%	48,4%	235 639 314	107,8%	105,4%	11,2%	49,0%
5	198 484 381	100,0%	10,5%	58,9%	228 176 295	115,0%	109,4%	10,8%	59,8%
6	184 422 962	100,0%	9,8%	68,6%	216 889 343	117,6%	108,6%	10,3%	70,1%
7	175 979 481	100,0%	9,3%	78,0%	208 441 274	118,4%	105,7%	9,9%	79,9%
8	170 017 000	100,0%	9,0%	87,0%	187 454 102	110,3%	101,7%	8,9%	88,8%
9	154 187 496	100,0%	8,2%	95,1%	158 166 481	102,6%	101,2%	7,5%	96,3%
10	91 706 385	100,0%	4,9%	100,0%	78 316 215	85,4%	103,9%	3,7%	100,0%
Összesen	1 887 971 393	100,0%	100,0%	-	2 111 520 928	111,8%	105,1%	100,0%	-

Forrás: NAV adatok alapján, szerzők szerkesztése

4. táblázat

Decilis	Családi kedvezményt + járulékkedvezményt érvényesítők				Családi kedvezményt + járulékkedvezményt érvényesítők				
	2019				2023				
	fő	%	Megoszlás %	Kumulált megoszlás %	fő	2019-hez képest	előző évhez képest	Megosz- lás %	Kumulált megosz- lás %
1	445 275	100,0%	29,7%	29,7%	364 593	81,9%	93,5%	27,2%	27,2%
2	237 274	100,0%	15,8%	45,6%	191 035	80,5%	89,6%	14,2%	41,4%
3	193 608	100,0%	12,9%	58,5%	156 358	80,8%	95,0%	11,7%	53,1%
4	152 095	100,0%	10,2%	68,7%	129 763	85,3%	98,4%	9,7%	62,7%
5	121 443	100,0%	8,1%	76,8%	114 001	93,9%	102,2%	8,5%	71,2%
6	102 185	100,0%	6,8%	83,6%	98 422	96,3%	101,5%	7,3%	78,6%
7	87 265	100,0%	5,8%	89,4%	85 811	98,3%	99,6%	6,4%	85,0%
8	74 068	100,0%	4,9%	94,4%	69 179	93,4%	97,1%	5,2%	90,1%
9	56 002	100,0%	3,7%	98,1%	52 665	94,0%	99,0%	3,9%	94,1%
10	28 162	100,0%	1,9%	100,0%	23 705	84,2%	102,9%	1,8%	95,8%
Összesen	1 497 377	100,0%	100,0%	-	1 285 532	85,9%	95,8%	95,8%	-

Forrás: NAV adatok alapján, szerzők szerkesztése